

In acest număr publicăm prima parte din:

Jurnalul de război (1941-1945)

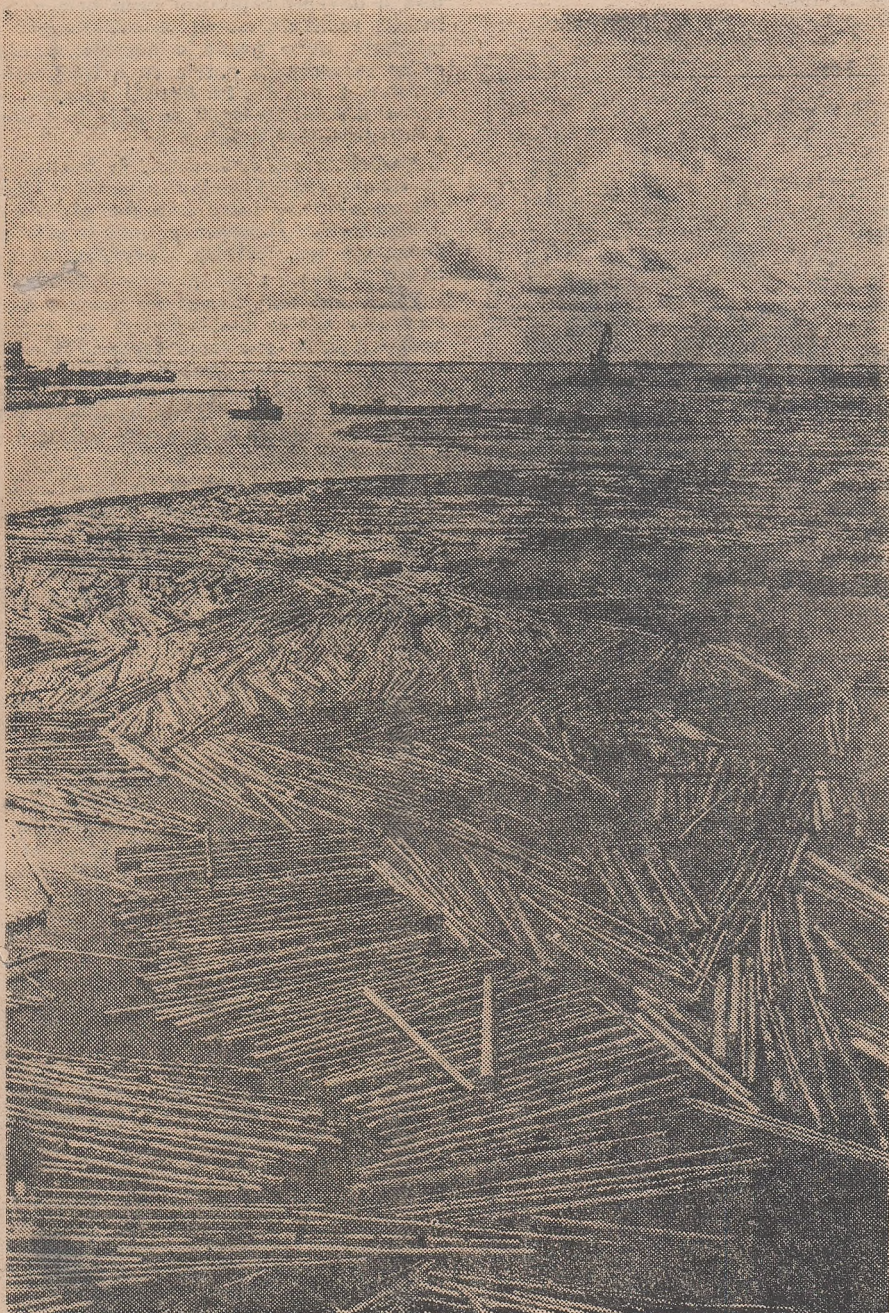
Biblioteca Centrală
Războiului
Judecătura-Deva

al lui
KONSTANTIN SIMONOV

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Lemnul, una din bogățiile Nordului sovietic, a sosit pe râul Kuzneciha în portul Arhanghelsk

Rochie din două piese. Taior pentru zilele călduroase de primăvară
(Citiți în pag. 12-a articolul „Armonia ansamblului“)

16 (1048)

ANUL XXI
16 aprilie 1965
12 pagini, 1 leu

**DIN
SUMAR:**

**CU SCHIURILE
DINCOLO DE
CERCUL POLAR**

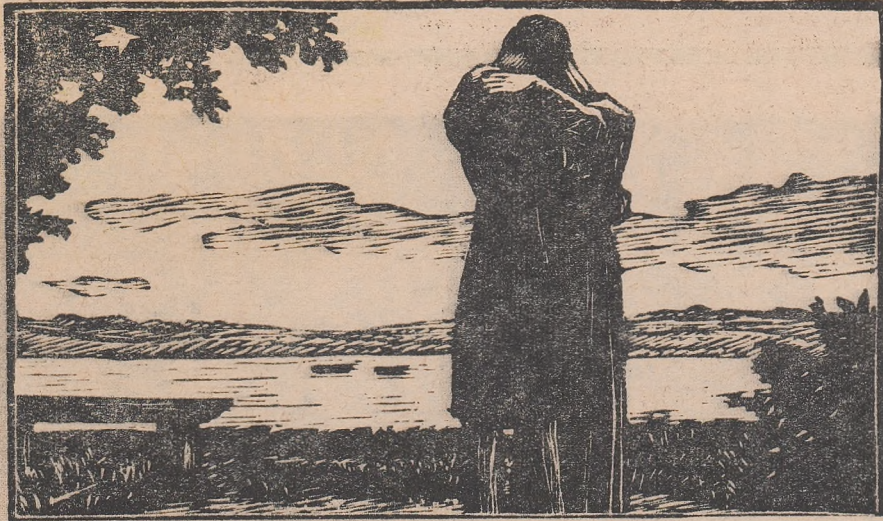
**REÎNTÎLNIRE
CU**

„OLANDEZUL ZBURĂTOR“

**CINE
A DESCOPERIT
AMERICA?**

A. GONCIAROV

Ilustrație la „Furtuna” lui Ostrovski

BELETRISTICĂ

Previziune

— Brandt închise după el ușa navei și se adresă însoțitorului său :

— Planeta asta nu e deloc așa cum ai descris-o în ultimul dumitale roman științifico-fantastic.

— Dar asta-i Emparana ? întrebă cu mirare Garcia.

— Da ! Dumneata ai scris despre cea de a patra planetă a stelei 4 V.G. 668, pe care ne aflăm acum.

— A mai fost explorată ?

— Nu. Sîntem primii care descindem pe ea. Dar toate datele prealabile de care dispunem, de altfel de multă vreme, vorbesc despre faptul că aici nu vom întîlni ființe vii. Suprafața Emparanei este un pustiu nisipos compact, temperatura aerului : minus 80 — minus 90 de grade Celsius, iar noaptea e ceva mai scăzută. Aparatele au înregistrat o creștere a radiațiilor, ceea ce presupune existența unor bogate zăcăminte de uraniu.

— Probabil că am scris romanul într-un moment cînd nu existau datele de care vorbești, spuse scriitorul pe un ton prea puțin convins.

— Se poate, îi răspunse Brandt, cu un zîmbet ironic.

— Batantul trapei se deschise încetîtor ; autoșenileta alunecă din corpul navei și începu să coboare pe panta înclinată. După cîțiva metri, Brandt oprî mașina și luă o probă de aer.

— Curios, murmură el. Curios. Aer, ca și pe Pămînt. Cu toate acestea, după toate datele, Emparana nu dispune de oxigen.

Garcia se lăsă pe spătarul scaunului.

— Exact ca în romanul meu, spuse el încetîtor, uitîndu-se pe sub pleoape la Brandt. Îmi pare rău că n-am luat cartea cu mine. Aș fi corectat... Aș fi corectat... repetă el propozițiunea în căutarea unui cuvînt potrivit, inexactitățile.

— Autoșenileta o porni mai departe...

Garcia zări la orizont o pată de culoare verde închis. Cînd se apropiara de ea, pata se dovedi un crîng cu o vegetație ciudată.

— Aici nu există viață, spuse Brandt întorcînd capul. Aici nu există vegetație. Copaci de felul ăsta am mai văzut eu undeva, dar nu-mi aduc aminte unde.

— Le-ai văzut în ilustrațiile romanului meu, îi răspunse Garcia, sec.

Brandt explodă :

— Doar nu-ți închipui că aici totul trebuie să arate ca în romanul dumitale ?

— Nu sînt nici eu mai puțin mirat ca dumneata, îi replică liniștit scriitorul. Dar trebuie să mărturisesc că nu-mi place atît de mult pe care o ai față de romanul meu.

Brandt făcu un gest plictisit.

Inconșurînd crîngul prin stînga, autoșenileta ajunse la marginea unui lac.

— Am uitat să-ți spun, îi comunică Brandt pe un ton indiferent, că n-ai fi trebuit să găsim nici apă aici. Suprafața planetei este în principiu un pustiu complet.

— Despre apă se amintește în romanul care-l este cunoscut, îi răspunse Garcia.

Pe malul lacului era un oraș cu case argintii, străni, în formă de con. Și cine știe de ce, toate comurile se rezemau pe vârful lor.

— Ce note ai avut la fizică ? se interesă Brandt. Toate aceste clădiri trebuiau să se prăbușească de mult...

Garcia începu să prîceapă cite ceva.

— Îi aduci aminte cum începe romanul meu ? îl întrebă el deodată.

— Și încă cum ? îi răspunse zîbind stîmb Brandt. Doi pămînteni călătoresc într-o autoșeniletă și unul dintre ei ia o probă de aer.

— Mai departe.

— Apoi, înconjoară un crîng, nu-mi aduc aminte prin care parte.

— Prin stînga, îl ajută Garcia

— Prin stînga, repetă Brandt. Se apropie de un lac, observă pe malurile lui un oraș cu clădiri conice și în clipa aceea...

— Ei ! exclamă nerăbdător Garcia.

— În clipa aceea apare din lac o nimilă cu nouă capete, cu respirația de foc și se aruncă asupra lor...

— Apele lacului începură să se agite și pămînteni văzură înălîndu-se deasupra ei o uriașă coloană de foc.

Brandt întoarse șenileta și apăsa pînă la refuz pe accelerator.

Monstrul se ținea după ei. Brandt îngălbeni și pe frunte începură să i se rostogolească picături mari de sudoare.

— Norocul dumitale că mie nu-mi place să-mi ucîd eroii, îi șopti Garcia.

— De ce al meu ? se ofîrî Brandt. Am fi murit împreună.

— Monstrul ajunge autoșenileta, o face praful, dar nu se atinge de eroii romanului, continuă scriitorul în șoptă, fără să dea atenție celor spuse de însoțitorul său.

— Apariția monstrului dumitale nu este deloc motivată, ținu să observe Brandt cu o voce tremurătoare. Cu toate acestea, ai procedat foarte bine lăsîndu-ți eroii în viață.

Garcia se îngălbeni deodată și mai tare.

— Pe cînd scriam romanul, voiam lu un moment dat să-l cruț numai pe unul din exploratori, șopti el foarte slab.

— Pe cine ?

— Pe cel care luase proba de aer...

În clipa aceea, monstrul ajunse din urmă autoșenileta și o făcu praful dintr-o singură lovitură, cu laba lui uriașă. După aceea, cu cîteși trei ochii pe care îi avea în fiecare cap, sălbăticiunea se uită din toate părțile la cei doi pămînteni. Brandt și Garcia se cufundară în nisip. Trecu destulă vreme, pînă cînd scriitorul învăzîni să-și ridice capul. Monstrul dispăruse, iar din autoșeniletă nu mai rămăsese decît cioburile.

Garcia se ridică cu greutate și îl ridică apoi și pe însoțitorul său. Abia mișcîndu-și picioarele, pămînteni se îndreptară spre navă, fără să scoată un cuvînt. Cînd ajunseră în apropierea ei, Brandt întoarse capul și-l întrebă pe Garcia :

— De ce dracu ai mai scris romanul ăsta ?

Vladimir Malov

VITRINA

Itinerarul dragostei

În vara anului 1956 se împlineau 15 ani de cînd Zavalov, în drum spre o școală de pilotaj, se întîlnise într-un oraș de pe Volga cu Olia, prima și, după cite se pare, singura lui iubire. În primele zile de război, în așteptarea vasului pe care urmează să se imbarce amîndoi, dragostea lor izbucnește ca o uriașă explozie, ce le va lumina tot restul existenței.

Întîmplarea îi desparte chiar în clipa imbarcării, întîmplarea îi face să se întîl-

nească, pentru o singură noapte, un an sau doi mai tîrziu pe un aeroport militar, întîmplarea vine din nou să le separe drumurile, cînd unul află despre celălalt că s-a stîns din viață. Așa se face că după război fiecare dintre ei trăiește în alt colț al Uniunii Sovietice, fără speranța de a se mai întîlni vreodată.

Dar iată că Zavalov, aflîndu-se în concediu pe malul mării, descoperă într-o ilustrație ce împodobează paginile unei reviste chipul Oliei și pornește într-o goană febrilă să-i afle adresa. De fapt, povestirea *) lui Ceakovski este relatarea celor întîmplătoare lui Zavalov în căutarea Oliei, în cursul căreia se conturează limpede portretul eroinei principale și profilurile cîtorva personaje, de plan secundar.

Olia a străbătut eroic văzduhul incendiat de război, în calitate de mitralior pe un avion de asalt. Pe măsură ce investigațiile lui Zavalov îl apropie de ultimul domiciliu al eroinei, chipul ei se detașează mereu mai clar, din relatările oamenilor care au cunoscut-o. Pasiunea lui Zavalov este susținută și întărită de faptul că Olia apare mereu ca o ființă integră, deschisă spre gesturile mari ale existenței, care nu l-a uitat pe Zavalov. El se îndreaptă spre ea ca spre un magnet, fără îndoieli, firesc, după ce și-a păstrat neîntinată iubirea. Dar autorul, dornic să prelungească atmosfera romantică a povestirii, îl întîmpină la sfîrșitul căutărilor cu mormîntul proaspăt al Oliei, ucisă într-o explozie de laborator.

Pe firul principal al povestirii sînt înșălate un șir de schițe. Ele includ, fiecare, cite o întîlnire a lui Zavalov cu personajele ce-i jalonează drumul spre Olia. Sînt oameni de tot felul, cu bucuriile și cu grijile lor, buni sau răi, după cum ni-i înfățișează autorul. E o lume cu o problematică esențială, sub anumite aspecte, chiar dacă nu integral corespunzătoare societății sovietice contemporane.

*) A. Ceakovski : „Lumina stelei îndebărtate”, ELU, 1965.

SCRIITORUL — Mai aproape de viață!

ISTORIE LITERARA

Cum a fost salvat Robinson Crusoe

Ca și alți scriitori iluștri, Daniel Defoe s-a servit și el de un prototip pentru personajul romanului ce poartă numele eroului său principal : Robinson Crusoe. Ori cîț ar părea de curios, a existat, într-adevăr, un om în carne și oase care a experimentat pe propria-i piele, deși fără voia lui, izolarea totală pe o insulă singuratecă. Se numea Alexander Selkirk și era marinar de profesie.

Așa se face, ne informează M. Zubkov,

într-un articol din „Nedelea”, că el l-a întîlnit pe Wiliam Dampier, un cunoscut comandant de corsari și... om de știință în timpul liber. Viața lui Dampier, pînă la un anumit punct, este o înlăntuire de aventuri fantastice, de expediții îndrăznețe și periculoase soldate cu rezultate

cartea

fericite pentru el. Dar printre focuri de armă și atacuri tâlhărești, Dampier și-a făcut timp să redacteze și un jurnal cu obiceiurile unor popoare necunoscute și să adune date importante despre curent și vînturile care brăzdează mările și oceanele. De aceea, în 1691, cînd s-a întors liber la Londra, el a publicat o carte intitulată „Tratat despre vînturile-alize, brize, furtuni, anotimpurile anului, fluxul și refluxul și curentii din zonele calde ale lumii”. Tratatul s-a bucurat de mare popularitate în Europa a celor timpurii, fost reeditat de nenumărate ori și a fost tradus în zeci de limbi.

Dar se pare că oficialitățile vremii erau mai interesate de experiența lui de corsar decît de aceea de cercetător al mărilor și oceanelor, așa încît, în 1703, Dampier a devenit căpitanul unui bric care a însoțit vasul de război „Saint-George” cu misiunea de a prăda o corabie spaniolă ce se întorcea în patrie cu o încărcătură de aur și argint. Pe bordul vasului de război „Saint-George” se afla ca timonier Alexander Selkirk.

Ambele vase au acostat, în același an, pe insula Juan-Fernandez, unde a izbucnit un diferend între Dampier și Selkirk. Atotputernic, Dampier a hotărît să-l pedepsească pe Selkirk, părăsindu-l pe insula pustie.

Patru ani mai tîrziu, Dampier s-a întors prin acele meleaguri pe o corabie comandată de căpitanul Roger. Vasul a acostat la țărîm insulei „Juan-Fernandez”. Alexander Selkirk trăia, dar a refuzat să se imbarce pentru casă pînă cînd nu s-a convins că la comanda corăbiei nu se afla Dampier.

Întîmplarea a ajuns să fie cunoscută în mediile literare londoneze, unde Dampier număra cîțiva prieteni, printre care se aflau Swift și Defoe. După cum se vede, ultimul a folosit întîmplarea pentru romanul ce a devenit, foarte curînd, celebru în toată lumea.

BREVIAR

● Comitetul republican pentru premiile „Taras Șevcenko” a conferit distincția cu numele poetului ucrainean lui N. P. Bajan, pentru poemul „Zbor prin furtună” și prozatorului I. D. Vilde pentru romanul „Surorile Recinski”.

● „Omul sovietic și cauza lui” este tema unui concurs unional de reportaj, instituit de Uniunea Ziaristilor din U.R.S.S.

● S-a stîns din viață, în vîrstă de 88 de ani, soția lui Maxim Gorki, Ekaterina Pavlovna Peškova.

● O delegație de scriitori sovietici, condusă de Konstantin Voronkov, a fost vreme de 10 zile oaspetele Uniunii Scriitorilor din Grecia și al Asociației naționale a scriitorilor din Grecia.

● Casa scriitorilor din Moscova a avut ca oaspeți pe mareșalul I. H. Bagranian și V. A. Sudeț, care și-au depănat emintirile din cel de al doilea război mondial.

Abonați-vă la „VEAC NOU”

CALATORIND PRIN U. R. S. S.

Cu schiurile, dincolo de Cercul Polar

În timpul studenției la Leningrad am avut ocazia să particip la o expediție pe schi dincolo de Cercul Polar, în Peninsula Kola. Traseul a fost întocmit în așa fel încât să putem surprinde cât mai multe obiecte și fapte geografice, dar și să avem posibilitatea să ne aprovizionăm cu alimente pe durata unei expediții de aproape două săptămâni.

Prima parte a drumului am făcut-o, confortabil și rapid, cu trenul, de la Leningrad la Kandalakša, localitate așezată la extremitatea vestică a golfului cu același nume al Mării Albe. Regiunea străbătută este o

format numeroase lacuri, bălți și mlaștini, în timp ce în punctele mai înalte — munții Hibini, Lovozorsk, culmea Keivi, muntele Kamenik —, aparținând scutului baltic, apar roci foarte dure, vechi, caracteristice erei Arheozoice. În regiunile joase am constatat fenomene interesante legate de latura edificată a activității omenești: șoselele sînt pardosite cu trunchiuri de copaci bătute vertical unul lângă altul. Trunchiurile se introduc în pămînt pînă la adîncimi de cîțiva metri, deoarece altfel, în timpul verii cînd se dezgheață stratul superior al solului, ele riscă să fie ridicate treptat spre suprafață, deteriorîndu-se astfel șoselele.

Același procedeu se folosește și la amenajarea căilor ferate: traversele sînt fixate pe trunchiuri de copaci adînc înțîntate în sol peste care, în unele porțiuni afectate de alunecări de teren sau scurgeri de sol, se toarnă o placă de beton. În apropiere de localitatea Lesnoi am observat niște stîlpi de telegraf înclinați — efect al scoaterii lor treptate din sol prin alternanța

mabilitatea și ospitalitatea locuitorilor — ruși, saami, nenefi, komi care ne pun la dispoziție sînii trase de reni, pentru transportul bagajelor.

Dormim în pat și pe jos, după sobă sau în cortul izoterm, în saci sau sub cerul liber, înfășurați în șube din blană de ren sau de urs. Nimeni nu se plînge de insomnie după o etapă de 50—55 km de mers. Într-o zi scurtă de numai 6—7 ore, cu un rucsac de 30—35 kg în spate.

În ultima parte a traseului, ne impresionează marele contrast de relief între lacurile întinse, joase și munții înconjurători (Kamenik 534 m, Angvundascioor 1 126 m, Kukisvumcioor 124 m). Această priveliște se aseamănă intrucîtva cu cea pe care ne-o oferă nord-vestul Dobrogei, cî Munții Măcinului, privită dinspre Dunăre.

Traversarea poalelor sudice, fragmentate ale munților susamintiți ne pune nu o dată în situația de a repara cu tabla cutiilor de conserve schiurile rupte sau de a ne procura alte schiuri.

Punctul terminus al expediției noastre este orașul Kirovsk, unde sîntem primiți cu o deosebită căldură. Vizităm combinatul „Apatit”, întreprindere foarte modernă, unde se prelucreează bogatele zăcăminte de apatit din partea locului și marele sovhoz „Industria” de lângă Kirovsk, în ale cărui sere ni se servește în luna februarie o salată proaspătă de roșii și castraveți.

În 12 zile de marș pe schiuri prin pitoreasca peninsulă Kola, am parcurs, după calculele estimative, aproximativ 450 km. Un adevărat maraton de-a lungul căruia am acumulat impresii ce ne vor rămîne veșnic întipărite în memorie.

Ilie D. Ion

CONSTRUCȚII

Obstacole „la domiciliu“

La o periferie a orașului Dmitrov, nu departe de Moscova, se înalță o construcție de mari proporții puțin obișnuită. Este primul autodrom de pe cuprinsul U.R.S.S. Colectivul Glavdorstoi-ului care lucrează la realizarea acestui original obiectiv a dat de curînd în exploatare o primă tranșă a construcției, anume „drumul natural dificil” însumînd pe o porțiune de 18 kilometri nenumărate pante abrupte, șanțuri imitînd scurgerea apelor subterane, mult praful, fîgașuri adînci, polei. Aceste obstacole vor deveni „examinatori” severi ai motoarelor de mașini.

Înainte de a intra în producția de serie, orice automobil este supus unor probe. Pentru aceasta mașinile se deplasează în regiunile care le pot oferi cît mai multe obstacole naturale, drumuri vicinale — în partea europeană a U.R.S.S., mlaștini — în Polesie, șosele cu pavaj de piatră brută — în sud, pante abrupte — în Caucaz și nisipuri — în republicile asiatice. Din această cauză problemele durează doi și uneori chiar trei ani.

Autodromul în construcție are menirea să reducă acest termen la numai două-trei luni. Și va realiza aceasta concentrînd toate obstacolele „trebuincioase” într-un singur loc, cît mai aproape de uzinele producătoare de automobile. „Drumul natural dificil” formează prima „orbită” a autodromului. Cea de-a doua se va înfățișa privitorului ca o șosea betonată, în formă de cerc, avînd 14 kilometri și permițînd mașinilor să gonească cu 200 de kilometri pe oră.

A treia „orbită” va fi pavată, pe toată lungimea ei de opt kilometri, cu bolovani fixați pe o bază de ciment și beton cu excepția unei porțiuni de un kilometru, unde baza va fi de nisip.

În imediata vecinătate a acestor „inele” se va afla o șosea ideală pe care mașinile vor gonii cu maximum de viteză. Pe acest traseu vor fi înregistrate date cu privire la pierderile de viteză din cauza rezistenței aerului și se va cunoaște consumul real de combustibil.

În sfîrșit autodromul va avea cîteva drumuri speciale: în formă de spirală, șosele cu „pavaj belgian” (din calupuri de lemn sau piatră), drumuri nisipoase, un teren mlaștinos și altele. În corpul central care a și fost terminat, mașinile vor fi supuse mai multor controale, atît în timpul probelor cît și la terminarea lor, pentru a se determina gradul de impermeabilitate la praful și alte detalii tehnice.

Corida

EDILITARE

Un Kiev și jumătate

Kievul, capitala Ucrainei, orașul-grădina de pe malurile Niprului, este un imens șantier. Noi blocuri de locuințe, școli, spitale, palate de cultură vin să se alăture celor existente, sporînd frumusețea mult încercatului oraș, a orașului-erou, distrus în mare parte în timpul războiului.

Aproape toată istoria de refacere și dezvoltare postbelică a Kievului este strîns legată de Institutul „Kievproiect”. În cei douăzeci de ani care au trecut de atunci, colectivul institutului a întocmit peste 15 milioane de proiecte care au prins viață în falnicul Kreșceatik, în ansamblurile arhitectonice din cartierele Otradnii și Darnița, Ciokolovka și Nivi etc. În scurtă vreme vor fi terminate și Palatul pionierilor, cel mai mare din U.R.S.S. după construcția similară din Moscova, complexul unei școli muzicale-geografice și edificiul aeroportului Borispoli.

Dat fiind că planul general de reconstrucție a capitalei ucrainene a fost elaborat în anii 1945-1947, iar dezvoltarea impetuoasă a orașului a depășit chiar și cele mai îndrăznețe proiecte, în momentul de față e în curs de elaborare un nou plan general de dezvoltare a Kievului pînă în 1980. Într-un deceniu și jumătate se proiectează construirea a peste 15 milioane de metri pătrați de spațiu locativ, ceea ce înseamnă un Kiev și jumătate. În următorii ani va începe amenajarea unor raioane noi cum sînt Nikolskaia Borșceagovka, Nikolskaia Slobodka, Teremkov, Obolon, Berezniki etc. Clădiri cu cîte șaisprezece etaje vor împodobi Bulevardul Brest-Litovsk și strada Krasnoarmeiskaia.

Dacă mai adăugăm la toate acestea sporirea liniei de metro pînă la 71,1 kilometri, o linie monorail și o centură electricată în jurul orașului, ne putem face o imagine destul de completă despre amploarea deosebită pe care o vor căpăta construcțiile în orașul de pe Nipru.

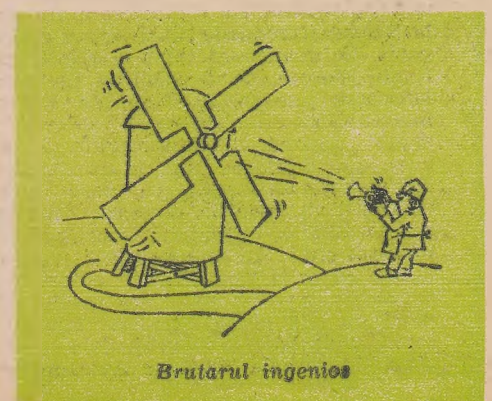
CONSTRUCȚII DE MAȘINI

Estetica industrială

În secolul nostru frumusețea își lărgeste cîmpul de activitate. Ea poate fi întîlnită în cele mai neașteptate locuri și, de ce nu, chiar în birourile de proiectare ale utilităților și instalațiilor industriale. De pildă, în biroul de estetică al sovnașozului din Leningrad.

În acest birou, aproximativ 200 de colaboratori își consacră în întregime timpul artei industriale, ajută frumusețea să pătrundă în cămine, în uzine și fabrici.

Desigur, deocamdată, e greu de exprimat în cifre contribuția pe care estetica o aduce producției. Iată numai un singur exemplu. Biroul de estetică industrială din Leningrad s-a preocupat, recent, de o nouă mașină de rectificat, ce trebuie să intre în producția de serie. Dorința de a-i da forme moderne, simple, armonioase l-a îndemnat pe colaboratorul biroului să o proiecteze cu o greutate de 500 kilograme în minus. Rezultatul? Frumusețea a ajutat uzina producătoare să cîștige cîte 700 de ruble de fiecare mașină!

Brutarul ingenios

Lumina caldă a căminului se reflectă în zăpezile polare

cîmpie joasă, băltoasă, în care am întîlnit orașe importante ca Volhov, Petrozavodsk, Belomorsk, precum și lacurile Ladoga și Onega.

La latitudinea localității Poluhi, am intrat în zona subpolară. În Kandalakša am vizitat interesantul muzeu regional și combinatele de industrializare a peștelui și a lemnului. În continuare, traseul s-a desfășurat pe un circuit aproape închis, cu o lungime de cca. 450 km pe ruta Kandalakša-Lesnoi-Olenița-muntele Kamenik-Umbozero-Kirovsk.

Condițiile fizico-geografice specifice acestui ținut de tîndră au imprimat peisajului un șir întreg de particularități: în zonele joase — țărmul Kareliei, Kandalakșei — pe formațiuni recente afînate, s-au

multianuală a înghețului și dezghețului. Pe aceste porțiuni joase de relief, unde apa freatică este aproape de suprafață, se iau măsuri corespunzătoare și la amenajarea fundamentului clădirilor: acestea fie că se construiesc pe o temelie de trunchiuri de copaci peste care se toarnă un planșeu de beton, fie că se localizează pe stînci striate de ghețari sau pe blocuri mari de rocă.

Parcursul pe schi a zonei polare oferă o priveliște de neuitat: vizibilitate bună, soare puternic, uneori geruri pînă la —45°C, cînd trebuie să-ți ungi fața cu grăsime de gîscă pentru a o feri de îngheț. După o zi de efort urmează o noapte de somn într-un cort izoterm, aproape acoperit de zăpadă și încălzit de o sobiță portativă, sau într-un sac de dormit pufos.

Urcăm treptat spre nord, pe platoul Pana, spre muntele Kamenik. Pe formele înalte de relief întîlnim centre populate. Aici condițiile edilitare sînt favorabile, pădurea fiind în imediată apropiere; subsolul ascunde importante zăcăminte de apatit, cupru, nichel, fier și bogate resurse hidroenergetice.

Preocupările de bază ale locuitorilor sînt, firește, legate de exploatarea acestor bogății naturale, la care se adaugă pescuitul, vînatul și agricultura (se cultivă seacă, meiul, porumbul pentru siloz, cartofii, ceapa, mărul sălbatic).

Locuințele sînt strîns grupate, imprimînd așezărilor o izbitoare asemănare cu „kișlak”-urile asiatice. Casele de lemn, asemănătoare cu cabanele noastre, acoperite cu șifă, au uneori 1—2 etaje.

Locuințele de pe aceste meleaguri au și o anumită organizare a interioarelor proprii lor. Ne-a surprins existența frecventă a războiului de țesut, instalat în mijlocul uneia dintre camere. Sobele sînt plasate astfel încît în spațiul rămas liber pînă la perete sînt amenajate două locuri bune de dormit (mult solicitate de noi).

Urcușurile și coborîșurile devin tot mai frecvente, fețele noastre s-au pigmentat de bronzul soarelui de iarnă. Buna dispoziție care ne însoțește este sporită de a-

KONSTANTIN SIMONOV

Autorul în timpul războiului

Autorul astăzi

JURNAL DE RĂZBOI

(1941-1945)

Aveam douăzeci și cinci de ani când a început războiul. Timp de patru ani am fost corespondentul ziarului „Krasnaia Zvezda” în diverse sectoare ale frontului. În măsura în care îmi permiteau împrejurările țineam un jurnal. Întors la redacție, între două călătorii pe front, dictam notele scurte, consemnate în carnetele mele și adăugam restul din memorie. Pe măsură ce războiul se prelungea, evenimentele se îngrămădeau și mizgăliturile nedescifrate se acumulasă în carnet. Multe din acestea au dispărut, câteva au ars într-un automobil, unul a căzut în apă, în fine, altele au rămas neatinsse. Deși aceste note totalizează aproape două mii de pagini, recitându-le astăzi, văd cîte lucruri importante lipsesc.

Prezint cititorului o mică parte din însemnările făcute în diferite epoci și în diverse sectoare ale frontului. Sint doar cîteva episoade ale războiului, așa cum au fost văzute de un corespondent dintr-o mic-

1941

Iunie

În dimineața de 21 iunie am fost convocat la Comitetul de Radio unde am fost rugat să scriu două cîntece antifasciste. Aveam senzația că războiul, la care toată lumea se aștepta, trebuia să fie foarte aproape. Izbucnirea lui am aflat-o abia pe ziua de 22 după masă, la ora două. Toată dimineața lucrasem la cîntece și nu răspusesem la telefon. Apoi am sunat la Direcția politică a Armatei, unde mi s-a spus să chem din nou mai târziu.

În dimineața de 23 iunie m-am dus la Comisariatul Poporului. După aceea am mers împreună cu poetul Dolmatovski la Comitetul raional de partid. Înainte de a pleca pe front, am fost admis candidat de partid și secretarul Comitetului mi-a înmînat carnetul. În continuare am stat pînă seara la Comisariat. Am primit misiunea de a mă duce la redacția ziarului Armatei a 3-a, la Grodno. Mi s-a dat o uniformă. „Armă vei găsi pe front!” mi s-a spus. În magazia de efecte mi-am luat rîmăș bun de la ceilalți scriitori care plecau pe front. În ziua aceea trebuiau să pornească primii treizeci. Încercîndu-și uniforme, se agitau mult, nițel prea mult chiar. Toți erau nervoși.

În seara de 24 la Moscova era întuneric beznă. Pe alocuri ardeau becuri albastre. Primele semne de zăpăceală și confuzie — gara neluminată, mulțimea de oameni, nimeni nu știa cînd și unde plecau trenurile. Intrările pe peron erau închise: trecerea interzisă. Mi-am aruncat geamantanul de partea cealaltă și m-am cățărât peste grilaj. Trenul s-a urniț din loc. Din motive inexplicabile se compunea din vagoane de curse locale, deși mergea la Minsk. În vagonul nostru se aflau comandanți de unități care se întorceau din permisie. O privești cu admirație — jumătate din Regiunea militară de vest părea să fie în permisie. Nu puteam pricepe cum era posibil așa ceva. Am călătorit toată noaptea, toate ziua de 25 și noaptea spre 26. O dată am auzit un bombardament, însă undeva departe. La 6 dimineața am ajuns la Borisov. Trenurile nu mergeau mai departe. Se spunea că pînă la Minsk calea ferată fusese bombardată și că nemții lansaseră parașutiști. Timp de trei ore, împreună cu un căpitan de artilerie, am căutat în oraș și în împrejurimi vreo autoritate militară. Pînă la urmă am rețchiziționat un camion pe care șoferul voia să-l abandoneze, deoarece benzina îi era pe sfîrșite. În pădure, la cantonamentul unei școli de care blindate, unde bănuiam că ar fi trebuit să se găsească comandantul garnizoanei, era pustiu. Nimeni nu știa nimic. Ne-am întors pe șosea, unde trupele și vehiculele se scurgeau în ambele sensuri. Avioane ger-

mane zburau la înălțime mică și vinau camioanele. Unul din ele a trecut chiar deasupra noastră și a tras cu mitraliera. Din caroseria camionului s-au desprins țandări, dar noi am rămas teferi. Am luat-o spre Minsk pentru a ne aproviziona cu benzină. În drum am aflat că nemții ar fi deja acolo, dar nu am crezut și aveam dreptate. La stația de benzină, mi s-a oferit un spectacol bizar: un căpitan și un locotenent-colonel își îndreptau revolverele spre doi ofițeri de geniu dezarmați. Unul din aceștia, un maior vîrstnic cu două decorații, striga că nu i s-a întimplat niciodată așa ceva, că este dezonorat și nu-i mai rămîne decît să se sinucidă. Neînțelegerea s-a lămurit cu greu. Ofițerii de geniu primiseră misiunea de a arunca în aer stația de benzină și fuseseră luați drept parașutiști nemți...

La 28, am aflat că statul major al frontului se găsește lângă Moghiliov. Cu un colonel de grăniceri am pornit într-acolo, trecînd prin Orșă. Pe șosea, toate firele erau rupte. Cadavre în majoritatea lor, cadavre de refugiați. Relativ puține pilnii de bombe. Nemții socotesc pe semne că vor fi în curînd aici și nu vor să strice drumul, mi-am zis. Pe marginile șoselei însă, acolo unde se înghesuie oamenii, gropile făcute de bombe se cascadează una lângă alta. Nemții au înțeles repede! Cei mai mulți morți nu zăceau pe drum, ci de-a dreapta și de-a stînga lui. După o cotitură, am văzut pentru prima oară unități regulate. Erau staționate în pădure, de-a lungul șoselei. Oamenii purtau arme și căști de oțel. Toate acestea mi-au amintit în sfîrșit de armata pe care eram obișnuit să o văd. Am simțit o oarecare ușurare...

Iulie

Prin Moghiliov trec trupe, multă artilerie, infanterie și nici un car blindat. Împreună cu locuitorul politic Bulkin, plec dis-de-dimineața cu o camionetă în direcția Bobruisk, pentru a distribui ziarul la unități. De la kilometrul 40 întâlnim oameni murdari și zdrențăroși, probabil fugari din regiunile încercuite, care se tirăsc de-a lungul șoselei. Trupe nu vedem nici pe drum, nici în pădure. Destul de aproape de Berezina, ne oprește un soldat fără armă, numai cu o grenadă atîrnată la centron. I s-a dat ordinul să îndrepte militarii care seoseau izolat de la Bobruisk spre dreapta, în pădure, unde cineva formea-

ză nu știu ce unitate. De ieri n-a fost schimbat din post, e lihnit de foame. Îi dăm cîteva biscuiți. Deasupra noastră au trecut, zburînd spre Bobruisk cu vitează mică, vreo 15 din vechile noastre bombardiere TB-3, neînsoțite de nici un avion de vînătoare. Înaintea noastră auzim explodînd bombe. Puțin înainte de a ajunge la Berezina, vedem oameni răsărînd din pădure și agitînd frenetic brațele. Un subofițer palid aleargă pînă la mașina noastră și ne întreabă unde mergem. „La Bobruisk”. Ne spune că nemții

au și trecut Berezina. „Unde?” „La cinci sute de metri de aci. Ne-am luptat cu ei. Locotenentul și zece oameni au fost omorîți. Nu mai sintem decît șapte...”

Statul major al frontului și redacția s-au stabilit lângă Smolensk. Am plecat să adunăm material la o divizie de care blindate, care tocmai răzbatuse din încercuire. În gara Smolensk se descărca un număr uriaș de tunuri. Tractoarele trăgeau piesele de artilerie grea pe dealurile înconjurătoare. Am căutat îndelung divizia de tancuri. Credeam că o vom descoperi îndată, dar nu mai rămăseseră decît oamenii. Din tancuri nu mai era decît unu. Toate celelalte fuseseră distruse în lupte sau aruncate în aer cînd nu mai avuseseră carburant. M-am întretînut îndelung cu oamenii care își croiseră drum 600 de kilometri, aproape de la Brest pînă aci și m-am convins că luptaseră bine, cu disperare chiar. Divizia lor nu avusese decît care ușoare și demodate BT-5 și BT-7. Și chiar acestea, despre care în ajutorul războiului se spusese că vor fi înlocuite curînd printr-unele moderne, se uzaseră complet în timpul manevrelor de primăvară. Totuși oamenii se opuseseră nemților și după vreo zece zile de lupte ajunseseră pe jos la Smolensk, cu un singur tanc neatins.

În furierea lor neputincioasă, fasciștii alungați de Armata sovietică se răzbnau pe populația pașnică. Ce crimă a putut săvîrși copilașul de trei ani, căruia călăii hitleriști i-au crestat cu baioneta pe frunte o stea în cinci colțuri?

Nu mi s-au părut abătuți. Erau doar furioși și dornici să primească fără întîrziere armamentul, să se regrupeze și să se răzbune.

Un maior mi-a povestit ieri prin ce trecuseră cînd au ieșit din încercuire. Un Messerschmitt îi descoperise, pe el și cîteva soldați, într-un lan de secară. Pilotul s-a ținut după ei mult timp pînă ce și-a terminat cartușele iar cînd maiorul s-a ridicat și a început din nou să alerge, neamțul l-a urmărit. Maiorul s-a aruncat într-o groapă iar Messerschmittul a zbu-

rat de trei ori razant deasupra lui, tînd de fiecare dată să-l strivească roțile. Ridicîndu-și bluza, maiorul arată o dungă vînată, lată cît pa îngrozitoare, care-i străbătea spina la era urma roții...

Decembrie

În noaptea spre 5 decembrie, e în ajunul ofensivei noastre pe frontul de la Moscova, despre care puteam ști încă nimic, mă aflam trenul Arhanghelsk-Moscova.

Am fost plăcut surprins de stăruința de spirit care domnea la redacție. Eram încrezători și convinși că Moscova nu se va preda. Aveam senzația unui de oțel încordat pînă la ultima linie care trebuia să se destindă și să se vească. De fapt, este ceea ce începuse să se producă...

Părăsind avionul avariat, a cărei reparație avea să dureze cel puțin zile, ne-am urcat într-un automobil care mergea în aceeași direcție, pentru a ajunge la Mihailov, primul oraș eliberat la sud de Moscova de Armata a 10-a a generalului Golikov. Pentru mine, Mihailov a devenit cea dintîi dovadă limpede derutei germane. Un oraș mic, pur și simplu înșesat de tancuri, vehicule blindate, camioane, automobile de stat, mașini autocare. Cel puțin o mie de vehicule inamice s-au pînăcit aci...

De jur împrejur se întinde un pînă alb și negru, presărat cu ruine a căror — doar coșuri și grinzi carbonizate. Două sate eliberate am văzut spînzuratori: lîngă una din ele zăceau trupuri coborîte, dar neîngropate încă, ale căror — nițel spînzurate de nemți...

La Epifan aflăm că unitățile avangardă au ajuns deja la Bogoroditsk. Ne urmărim calea cotită prin zăpada între vehiculele părăsite. În sfîrșit opriam într-un sat care arde încă și în care nemții au plecat de patru ore. Într-un singura izbă rămasă neatinsă. Înăuntru cîteva ostași se încălzesc. Bătrîna rancă ne povestește plîngînd că nimeni nu goni toți locuitorii și apoi au dat foc satului. Pe vecinul ei, care sărise să salveze casa, l-au omorît. Cu un cutit răzuie masa la care vroiam să ne așezăm pentru a îmbuca ceva: „Nu vă așezați, stați puțin”, spune ea. „Dormeau la masă. Au spurcat-o, au spurcat-o!” Hotînd aleargă de la masă la plita pe care fierb cartofii într-un ceamur și înapoi. „Fierb tot timpul cartofii. Ai noștri au intrat într-una. Pînă or să treacă toți, mi se vorbește cartofii”...

Deși tot ce am văzut în ziua aceea — orașele distruse, satele în flăcări, vitul col — ne oferea o priveliște sinistru simțeam un fel de bucurie sărbătoare. În sfîrșit, înaintam! Vocea generalului, materialul de război germană răspîdit de jur împrejur, chiar confuzia ce se ghicea peste tot erau semnele primei ofensive.

1942

Ianuarie

Venind de la Novorossiisk, crucișătorul pe care mă imbarcasem a sosit la Feodosia la 4 dimineața. Toate cheiurile sint înșesate cu muniții și vehicule. În spatele lor, contururile fantastice ale atrepozitelor dărîmate, acoperișuri de tablă smulse, aruncate spre cer. Lîngă zidul portului, de care îmi amintesc din copilărie, cadavre de nemți înghețate, chircite

(Va urma)

Citiți continuarea reportajului „16 zile care nu se pot uita” în pag. 10.

CINEMA

Examen greu:

„Un erou al timpului nostru“

La studioul „Maxim Gorki“ din Moscova se lucrează intens, sub îndrumarea regizorului Stanislav Rostofki, la filmul „Un erou al timpului nostru“. Filmul este, dacă mai trebuie s-o spunem, o ecranizare a celebrului roman, cu același nume, al lui Lermontov.

După cum se știe, romanul e alcătuit din cinci episoade grupate în jurul eroului principal, Peciorin. Regizorul Rostofki a hotărât să se oprească, însă, numai la trei din ele și anume: „Taman“, „Bella“ și „Maxim Maximici“.

La prima vedere ai putea să pară curios că Stanislav Rostofki, cunoscut ca acțind o predicție marcată pentru subiecte contemporane („S-a întâmplat la Penkov“, „Stele de mai“ și altele) și-a luat acum ca temă un roman din veacul trecut. Această alegere pare să aibă, însă, pentru regizor o bună motivare. El este un adevărat virtuoz al caracterizărilor subtile, al descifrării cutelor ascunse ale caracterelor și Peciorin — cu natura lui visătoare și contradictorie — i s-a impus dintr-o dată ca un examen greu, pe care dorește neapărat să-l treacă.

Regizorul a încredințat rolul lui Peciorin unui tânăr actor care a absolvit nu de mult Institutul unional de cinematografie și pe care iubitorii celei de-a șaptea arte îl cunosc bine din filmul lui Ciuhruș „Balada soldatului“, în care a interpretat rolul lui Ahoșia Skvorțov. Da, romanticul erou al lui Lermontov este interpretat chiar de către Vladimir Icașov, care își descăluie astfel o nouă față a talentului său.

Episodul „Taman“ alcătuiește o secțiune de sine stătătoare a filmului. Cadrele exterioare au fost turnate într-un sat din Crimeea și, după cum ne încredințează presa sovietică, într-o manieră coloristică originală. De rest s-a îngrijit operatorul V. Sumski, care a poetizat natura, dând o nuanță de profund lirism peisajului.

Fermeccătoarea contrabandistă cu care se întâlnește Peciorin este interpretată de tinăra Svetlana Svetliciina: în palmarul ei cinema-

tografic n-are decât un singur film, dar Rostofki a ales-o fără ezitare, socotind-o cea mai potrivită pentru rol.

După terminarea episodului „Taman“, regizorul a început să lucreze... la a treia parte a filmului. Maxim Maximici este interpretat de P. Cernov, actor la Teatrul de artă din Moscova, pe care frecventatorii săilor de cinematograf l-au mai văzut — și probabil că nu l-au uitat — în „Pământ destelenit“ și „Pe Donul liniștit“.

Paralel cu cele de mai sus, tot la studioul „Gorki“, se fac lucrări pregătitoare pentru cel de-al doilea episod, la care echipa filmului n-a început să muncească efectiv dintr-un motiv binecunoscut: Stanislav Rostofki nu s-a putut încă hotărî la o interpretă pentru „Bella“ — deși a primit destule oferte.

REFLECTOR

● Romanul lui Boris Polevoi „Pe țărnel sălbatic“, foarte îndrăgit de cititori, i-a interesat și pe cinești. Pe motivele cărții tânărul regizor A. Granik în colaborare cu G. Kapralov a scris un scenariu care va intra în lucru la „Lenfilm“.

● Scenariștii G. Gulia și operatorul G. Aslanov au cutreierat cele mai pitorești unghere ale Abhaziei, i-au vizitat pe forjorii din Daghestan, pe metalurgiștii din Rustavi și pe petroliștii azerbaidjeni. Filmul în culori și pe ecran lat realizat de ei după această excursie se intitulează „Dimineața Caucazului“.

● La Tokio a apărut monografia criticului japonez Kadzuo Iamada, consacrată lui Serghei Eisenstein. Ediția întâia s-a epuizat imediat, așa că monografia a fost reeditată.

„Mă interesează foarte mult istoria cinematografului sovietic — a declarat Kadzuo Iamada. În momentul de față string material pentru o carte despre Dziga Vertov“.

● Celebrele sportive sovietice, surorile Tamara și Irina Press, campioane olimpice, sînt eroinele unui film documentar realizat la studioul de actualități din Leningrad (scenariștii I. Poliakov, regizorul I. Torgaev).

● Comedia excentrică „Azi avem program nou“ — despre viața și creația artiștilor de circ — este realizată la „Lenfilm“ de regizoarea Natalia Koșeverova. Ca și în pelicula ei anterioară, „Imblinzitoarea de tigri“, eroii noului film sînt tot felul de animale: tigri, leoparzi, lei urși. În „rolul“ principal — tigroaica Iula, sora celebrului Purg, care a „jucat“ în zece filme.

● Regizorul Hussein Seidzade arnecează la „Azerbaidjanfilm“ drama romantică „Batalionul neînfrînt“. La baza ei stă istoria reală a unui grup de marinari revoluționari, deportați de regimul țarist pentru participarea la revoluția din 1905.

● Regizorii F. Dovlatian și L. Mirski („Cariera lui Dima Gorin“, „Trenuri de dimineață“), „au divorțat“. F. Dovlatian turnează la „Armenfilm“ „Bună, eu sînt!“ (scenariu A. A. Agababov), despre savanții-fizicieni, iar L. Mirski filmul „Ultimul șmecher“, după un scenariu de A. Sazonov și Z. Papernii.

Boris Andreev, aviator polar

Boris Andreev, artist al poporului al U. R. S. S., a implinit cincizeci de ani. Această vîrstă biologică este o realitate. Dar spectatorii lui cred mai mult în cealaltă realitate — a artei veșnic tinere a lui Boris Andreev, a eroilor lui — Nazar Duma, Sașa de la Uralmaș, Iașa Burmak, Iliia Murometș și alții.

Căci numele actorului evocă o prodigioasă activitate care acoperă mai bine de un sfert de secol cu peste patruzeci de roluri, dintre care multe au însemnat adevărate jaloane pe drumul dezvoltării artei cinematografice sovietice. Boris Andreev a adus pe ecran un erou nou, de o autentică esență populară, coborît parcă din galeria basmelor și cîntecelor rusești, un erou bun și generos, cu trup de voinic și ochi curați de copil.

Eroul acesta s-a numit odată Nazar Duma și era tractorist. Un băiat harnic, bun, vesel, iubitor de viață, care radia atîta putere fizică și morală încît tractorul părea o jucărie în mîinile lui

(„Tractoriștii“). Altădată s-a numit Sașa de la Uralmaș, muncitor priceput; om pașnic pe care războiul l-a smuls de la strungul lui, din fabrica lui dragă — „Uralmașzavod“ — și l-a purtat pe drumuri de foc și de sînge. Dar marea omenie a lui Sașa a rămas nealterată, pilda lui a fost o flacără albă, incandescentă în culoarea sîngerie a războiului („Doi ostași“). Pe urmă s-a numit Iașa Burmak, șofer încercat, un urs greoi, puțin caraghios și iremediabil îndrăgostit, în stare să ocolească cu mașina zeci de kilometri pe drumurile întortocheate și înzăpezite ale Siberiei, numai ca să ajungă la ceai-năria din taiga unde servea Nastenka lui („Balada Siberiei“). Altă dată eroul lui s-a numit Iliia Murometș, cel mai de seamă personaj din basmele și bilnele rusești. În acest rol Boris Andreev a realizat chintesența naturii populare a artei lui. Intruchipind însuși prototipul eroilor populari („Iliia Murometș“).

Filme recente ca „Poemul Mării“, „Desna fermecată“ au îmbogățit imaginea generoasă a eroului talentatului actor.

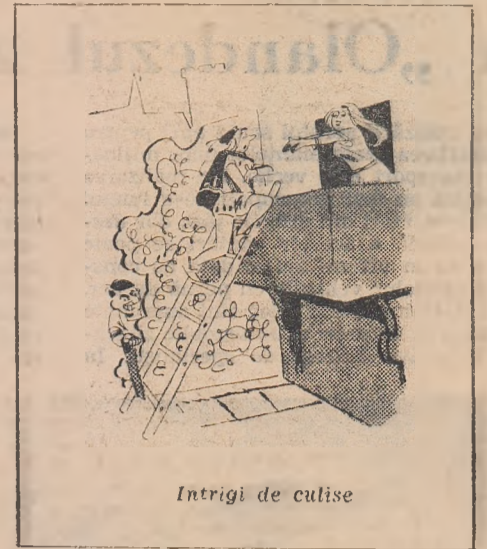
Care este cel mai recent rol al său? Boris Andreev și-a sărbătorit cei cincizeci de ani de viață în plină muncă la filmul „Sub Crucea Sudului“. Producție a studioului „A. Dovjenko“ din Kiev, filmul îi dă actorului ocazia să-și completeze seria de personaje cu o figură originală, alimentată de inepuizabile surse de lirism și fantezie. Noul erou, aviatorul polar Fedoseenko, care nu se abate de la linia mare de conduită a personajelor lui Andreev, este un visător și un fantezist, care și-a păstrat pînă la vîrsta părului cărunt convingerea neclintită că omul trebuie să trăiască pe pămînt pentru a da nume nevăzutului și necunoscutului pentru a descoperi și a-și boteza descoperirile. — fîc că e vorba de un colț de pămînt necălcăt, de o stea sau de un medicament. Fedoseenko nu cunoaște bucurie mai mare decît descoperirea țărniștilor și golfulurilor Antarctidei, pămînturi pe care nu le va vedea niciodată fiindcă este bătrîn și bolnav și singurele lui legături cu lumea largă au rămas cărțile, hărțile, scoicile, pietrele — adunate demult, cu prilejul altor peregrinări — și semnalele aduse de invizibilele unde radio. Sacrul lui vis de om realist îl va înfăptui tinărul prieten al pilotului, Fedia Boiko, care debarcînd în Antarctida va arunca o monedă în zăpadă pentru a mai reveni în locurile acelea, tot așa cum bătrînul, ori de cîte ori îl ajutau puterile să coboare la țărnel mării, arunca o monedă în apă spre a se mai întoarce...

Roul este bogat, impresionant și Boris Andreev lucrează la el cu multă plăcere. „În viața mea am cunoscut mulți oameni

dintr-aceștia și dacă n-ar fi fost ei, Fedia Boiko, tinărul meu amic din film, n-ar fi căleat niciodată țărniștile Antarctidei“ — declară actorul.

Avem, deci, toate motivele să așteptăm cu vie nerăbdare noua creație a lui Boris Andreev.

Iulia Scutaru

Intrigi de culise

TEATRU

Poșta

lui Arkadi Raikin

Artistul Arkadi Raikin primește o corespondență bogată. I se adresează oameni de diferite profesii, vîrste, gusturi, de la celebrul mim francez Marcel Marceau pînă la pescarul anonim dintr-un mic sat din taiga. Ștampilele de pe plicuri poartă numele unui număr imens de localități sovietice și străine.

Scrisorile sînt diferite. Dar toate recunosc înalta misiune cetățenească pe care o are satira. Autorii scrisorilor i se adresează artistului ca unui ochitor de înaltă precizie, care își îndreaptă focul spre birocrați, șperțari, bețivi, ignoranți, flecari — specii care îi împiedică pe oameni să trăiască și să muncească cinstit.

Mulți artiști amatori îi cer sfaturi, se consultă cu Raikin „Ajutați-ne să ne întocmim un repertoriu, învățați-ne cum să facem ca teatrul nostru să aducă satisfacții și spectatorilor și nouă artiștilor“ — îl roagă membrii teatrului studentesc de miniaturi din Perm.

Spectatorii semnalază în corespondența lor deficiențe sau lucruri ridicole, fiindcă sînt convinși că actorul care vindecă răul cu ajutorul risului trebuie să le cunoască pe toate.

COREGRAFIE

Cînd dansează

Esambaev...:

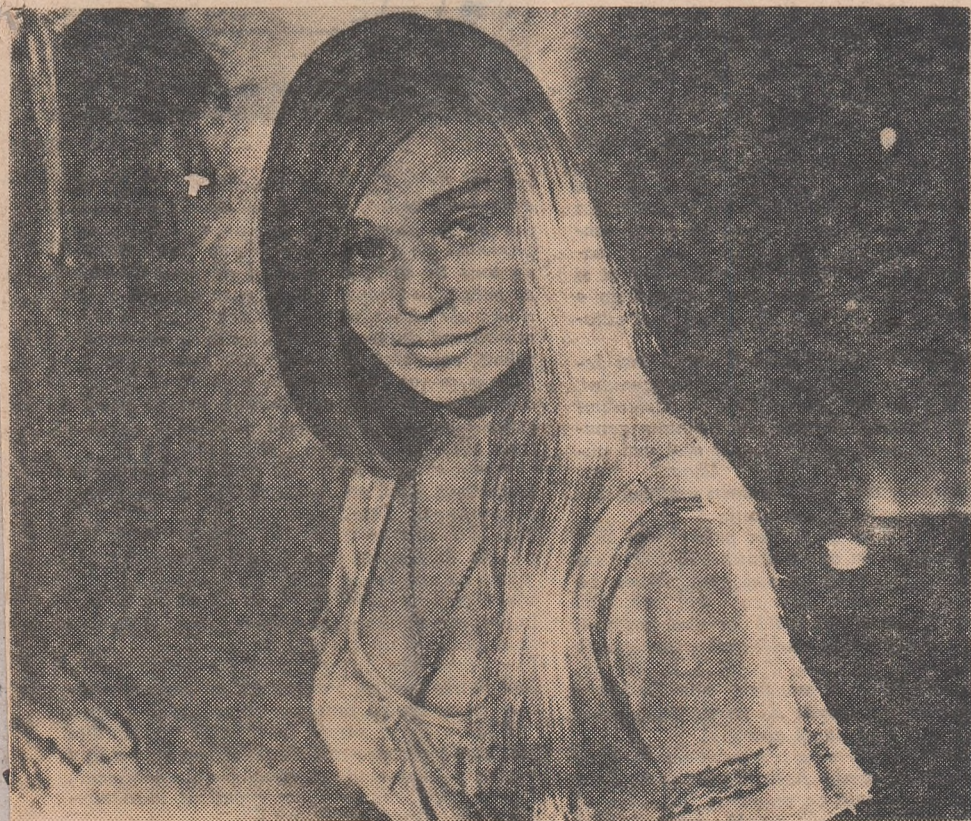
Despre dansatorul cecen Mahmud Esambaev se spune că nu el și-a ales profesia, ci profesia l-a ales pe el.

Încă de mic copil, cu un curaj nemai-pomenit pentru asprele tradiții de familie în care fusese crescut, și-a anunțat părintele că vrea să învețe să danseze. Ideea dansului pusese stăpînire pe întreaga lui ființă și s-a dovedit mai tare decît teama de severitatea paternă.

Mahmud a învățat să danseze, talentul lui generos l-a ajutat să învingă și să-și însușească ușor dificila măiestrie de balerin. Băiatul, născut dintr-un neam pe care puterea sovietică l-a salvat de la pieire, a dus departe faima micului său aul natal Stariie Ataghi din Republica Autonomă Ceceno-Ingusă.

În Mahmud Esambaev dansul trăiește ca o stare permanentă, normală, ca singurul mod posibil de viață. De aceea arta lui e de o rară vigoare și originalitate. Balerinul are un repertoriu variat, alcătuit cu multă exigență: dansuri ale popoarelor lumii, dansuri folclorice, psihologice, de caracter. Dar planurile lui de viitor acordă locul principal dansului-novelă psihologic, în care într-adevăr excelează. Mici scenele axate pe sondaje psihologice îmbină cu măiestrie dansul pur și pantomima.

Mahmud Esambaev — artist emerit al R. S. F. S. R. și artist al poporului al R. S. S. A. Ceceno-Inguse — este, de aceea, un mare favorit al publicului sovietic și mult admirat și peste hotarele patriei sale.

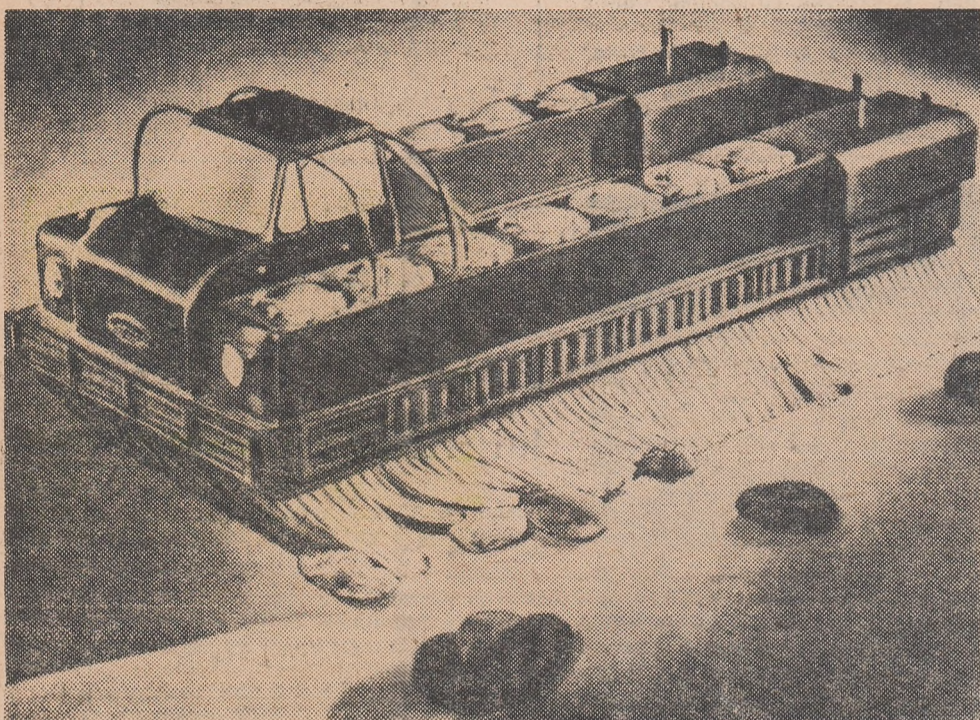
Svetlana Svetliciina în rolul contrabandistei

AERODINAMICĂ

Reîntîlnire
cu „Olandezul zburător“

Ideea utilizării aerului sau a apei pentru îmbunătățirea performanțelor unor mijloace de transport este veche. De realizarea ei practic au fost preocupați de-a lungul anilor cercetători din diferite țări, dar despre o izbîndă a acestor căutări se poate vorbi abia în ultimii ani, o dată cu construirea primelor vehicule cu pernă de aer. Astăzi în Uniunea Sovietică sînt angrenate în realizarea de nave și automobile zburătoare colective întregi de specialiști. În

Dintre vehiculele terestre cu pernă de aer cele mai reușite, cităm aeromobilul sovietic *Vîrtejul*, cu corpul portant de formă dreptunghiulară, deasupra căruia sînt montate în două canale lungi și înclinate ventilatoarele care produc perna pneumatică. Pentru a evita pierderile de aer de sub aparat se trimit la periferia lui perpendicular pe teren niște jeturi de aer comprimat. Deplasarea cu viteze de peste 55 km/oră este asigurată de două elice aeriene

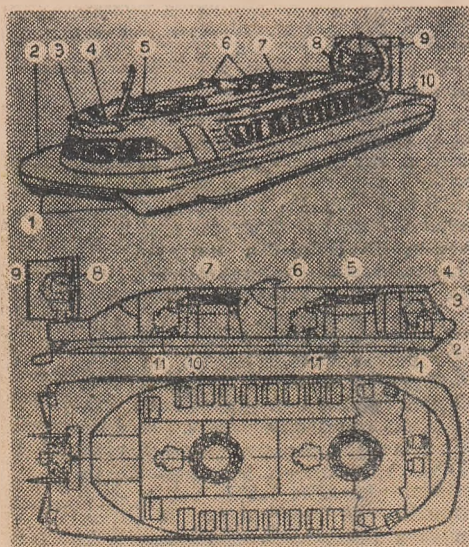

Vehicul cu „fustă“ pentru orice teren

Occident de această problemă se ocupă firme de mare prestigiu ca „Hovercraft Development“, „Westland Aircraft“ și „Vickers-Armstrong“ în Anglia, „Ford“ și „General Motors“ în America, cunoscute companii franceze etc.

Să vedem în câteva cuvinte care este principiul funcțional al aerovehiculelor cu „efect de sol“ cum li se mai spune. El se bazează pe formarea, cu ajutorul unor ventilatoare, a unui strat de aer comprimat sub platforma vehiculului. Această așa-numită „pernă de aer“, reținută parțial sub platformă prin diferite mijloace, printre care o „fustă“ periferică dintr-un material plastic, susține vehiculul deasupra solului sau a apei, reduce considerabil frecarea, permițînd astfel sporirea vitezei de deplasare a lui. Și astfel automobilele sau navele zburătoare devin independente: pentru a se putea deplasa ele nu au neapărat nevoie de căi de comunicație.

Din analiza numeroaselor tipuri și variante de vehicule cu pernă de aer, realizate sau numai în fază de proiect, rezultă că ar fi destul de dificil să le facem o clasificare. Totuși pentru a ne forma o imagine mai limpede asupra universalității lor vom spune că există vehicule terestre cu pernă de aer — T.P.A. —, nave cu pernă de aer — N.P.A. — și vehicule amfibii cu pernă de aer — A.P.A. — ultimele intru-înd în calitate de ambelor tipuri precedente.

Schema navei cu pernă de aer sovietică „Neva“ 1. pereți laterali; 2. corpul portant; 3. cabina echipajului; 4-6. admisia aerului pentru motoare; 5-7. ventilatoare; 8. elice aeriană; 9. cîrme de direcție; 10. cabina pasagerilor; 11. motoarele ventilatoarelor

cu patru pale. Conducătorul vehiculului stă într-o cabină spațioasă, cu geamuri mari și vedere aproape panoramică. Un alt T.P.A., construit la uzinele de automobile din Gorki, este prevăzut în plus și cu sisteme clasice pentru orice automobil, roți motrice și direcție, care îi permit să se deplaseze și ca un vehicul obișnuit.

La o soluție similară au recurs și specialiștii firmei engleze „Vickers-Armstrong“ în realizarea aerovehiculului de tip T.P.A. *Land Rover*. Perna de aer reduce mult apăsarea roților pe teren, permițînd vehiculului să se deplaseze pe terenuri mlăștinoase sau puternic denivelate. Prezența roților îi asigură propulsarea și conducerea, în genere greu de rezolvat la vehiculele cu pernă de aer. Și un amănunt interesant: din cele 2,7 tone, cit este greutatea mașinii, aproximativ 2,2 tone sînt susținute de perna de aer!

Numeroase aparate ușoare — săniile cu pernă de aer, motocicletele zburătoare etc. au fost construite în U.R.S.S. de un colectiv îndrumat de inginerul V. N. Kojohn în America de W. Bertelsen. Motocicleta aeriană a tinerilor ingineri Iazovțev și Sidorenko folosește 2 motoare de motocicletă IJ-56 și se deplasează cu o viteză de peste 40 km/oră. Securitatea și simplitatea construcției, manevabilitatea aparatului, îl fac util în regiunile unde se cere un transport rapid pe orice fel de teren ca, de pildă, în Kazahstan, Siberia, Arctica etc. Și compania americană „Bell System“ a realizat un scuter aerian, denumit chiar *Aero-scooter*, înzestrat cu un motor de motocicletă Zündapp de 14 C.P. Aparatul circulă cu 40 km/oră. Construcții similare au mai fost realizate și în alte țări.

La ora actuală cele mai rapide șalupe fluviale, care folosesc așa numitele aripi subacvatice, nu depășesc 100-110 km/oră. Obstacolul pe care ele nu-l pot învinge poartă numele de fenomen de cavitație și este produs de deplasarea rapidă a aripiilor portante sub apă. Folosind însă perna de aer, aceleași vehicule pot atinge 150-250 km/oră, ceea ce reprezintă o adevărată revoluție în transportul naval. Și cu aceasta am trecut la a doua categorie de vehicule zburătoare de tip N.P.A. Aerocuterul experimental *Raduga*, un autentic „Olandez zburător“, construit de uzinele „Krasnoe Sormovo“ în colaborare cu Institutul central de aerohidrodinamică, atinge o viteză maximă de 120 km/oră. La construirea lui a fost folosită o elice aeriană, antrenată de un motor de avion. În prezent același colectiv lucrează la un vehicul N.P.A. de proporții mai mari: lung de 26 metri, lat de 10 și cu o capacitate de transport de peste 40 de pasageri. Noul vehicul va fi dotat cu un motor turbopropulsor, ca cel de pe avioane, capabil să antreneze ventilatoarele, elicele aeriene și dispozitivele auxiliare ale aparatului pentru a atinge vi-

teze de 120-130 km/oră. La serviciile motorului cu turbină de gaze au făcut apel și specialiștii americani pentru nava lor cu pernă de aer, de tip catamaran, cu două corpuri portante.

Rezultate elocvente au obținut specialiștii de la Leningrad care au construit și experimentat nava cu pernă de aer *Neva*, și inginerii firmei engleze „Denny“, al căror *Hoverbus* efectuează curse regulate pe Tamisa. *Neva*, în greutate de peste 13 tone, poate transporta pe o pernă de aer groasă de 0,5 metri 38 de pasageri cu viteza de croazieră de 60 km/oră. Este înzestrată cu trei motoare de aviație de cite 220 C. P. care antrenează două ventilatoare și o elice aeriană cu pas reglabil. Viteza ei de deplasare poate fi încă mărită substanțial prin luarea unui jet de aer din debitul compresoarelor și trimiterea lui cu viteză prin pupa navei (efect reactiv) *Hoverbus*-ul are patru motoare Diesel cu o putere totală de 750 C.P. și poate transporta 88 de pasageri. Dar folosind o pernă de aer mărginită lateral de pereți metalici, cu scopul principal de a reduce rezistența hidrodinamică acest vehicul nu poate depăși viteza de 45 km/oră.

Unul din cele mai răspîndite vehicule cu pernă de aer este cel care îmbină caracteristicile ambelor tipuri descrise mai sus. Dintre vehiculele amfibii cu pernă de aer se evidențiază aparatele tip *Hovercraft* construite de firma „Saunders-Roe“ și de specialistul englez Cockerell.

În sfîrșit, o știre recentă din presa sovietică anunță construirea la Celeabinsk a unui vehicul cu posibilități de deplasare pe terenuri frămîntate, zăpadă, ape puțin adînci, gheață etc. Noul vehicul are unele asemănări cu aparatul *Vîrtejul*, descris la început, dar performanțele și utilizările sale sînt ridicate pe o treaptă superioară. Va fi folosit îndeosebi la exploatarea forestiere și va putea transporta pe deasupra terenurilor mlăștinoase încărcături de cite 50 de tone. De remarcat că vehiculul realizat de specialiștii din Celeabinsk este o mașină combinată care susține pe perna de aer 80 la sută din greutatea încărcăturii, restul de 20 la sută revenind unui propulsor pe șenile. Viteza acestui vehicul pentru orice teren este, pe șosea, de 85 km/oră.

În prezent, cercetătorii sovietici visează la noi mașini zburătoare destinate și altor ramuri ale economiei naționale: exploatarea la zi a zăcămintelor, construcția de căi ferate, linii de înaltă tensiune etc. Două prototipuri au și fost realizate. Ele vin să se adauge celor 50 de aparate de acest fel existente pînă acum în diferite țări. Este o cheazășie că numărul lor va spori necontenit.

Ing. Florin Zăgănescu
Candidat în științe tehnice

HIDROLOGIE

O excepție
de la regulă: apa

- Cele 42 de feluri de apă
- Punct de fierbere: minus 80 de grade
- Forma unei sfere
- 537 de calorii într-un gram

Ce este apa? Întrebarea poate să pară în cel mai bun caz naivă. Cine nu știe că apa e un compus hidrogenat al oxigenului, că e un lichid incolor cu punctul de fierbere la 100°C etc. etc.? Chiar și formula apei e poate singura care supraviețuiește în memoria celor pentru care, în anii de școală, chimia n-a fost o pasiune. În ciuda aparențelor, însă, această substanță e neobișnuită în aproape toate manifestările ei. O bună parte din însușirile apei sînt o excepție în natură și o fac să ocupe un loc aparte în mulțimea fără număr a substanțelor, după cum un loc aparte îi asigură varietatea formelor izotopice ale moleculei ei și speranța nutritivă de oamenii de știință de a o transforma în izvorul de energie al viitorului.

Așadar, H₂O. Dar în natură există trei feluri de hidrogen, trei izotopi ai hidrogenului, și tot atîția izotopi ai oxigenului. Calculînd toate combinațiile posibile cu formula generală H₂O obținem nici mai mult nici mai puțin decît 42 de feluri de apă. Ușor, ușor, dură, obișnuită, apa are denumiri multiple care-i definesc multiplele însușiri.

Unui profan i se arată trei pahare din care primul e umplut cu apă obișnuită, al doilea cu apă ușoară, al treilea cu apă grea. El nu va găsi nici o deosebire între cele trei ape, căci culoarea, gustul și mirosul lor sînt aceleași. Chiar și chimiștii vor declara că proprietățile lor sînt aproape identice. Fizicienii, în schimb, vor constata deosebiri esențiale atît în ceea ce privește temperaturile de fierbere și de înghețare, cit și densitatea aburului.

Apa obișnuită, pe care o cunoaștem cu toții, fierbe la 100 de grade. Această temperatură de fierbere a fost uleasă ca punct de bază, fix, al scării termometrice și notată convențional 100°C. Se știe, însă, că temperaturile de fierbere ale diferitelor substanțe depind de poziția

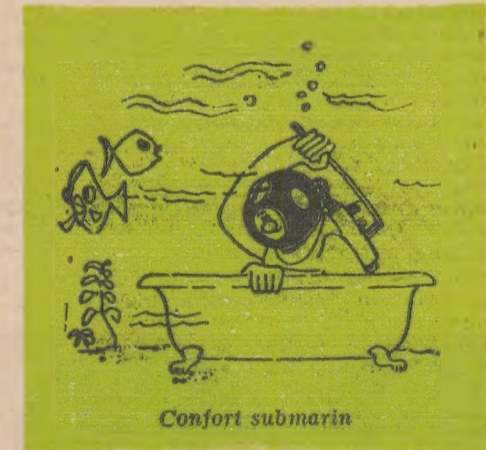
Știința

elementelor (care intră în compoziția moleculelor lor) în sistemul periodic al lui Mendeleev. Cu cit numărul de ordine al elementului e mai mic, cu cit greutatea lui atomică e mai mică, cu atît mai scăzută e și temperatura de fierbere a compusilor lui. Cum rămîne, atunci, cu temperatura de fierbere a apei? Dacă o considerăm hidrură de oxigen, poziția oxigenului în tabloul periodic arată că apa ar trebui să fiarbă la... 80 de grade sub zero! Vă puteți lesne imagina că în asemenea condiții pe Pămînt n-ar rămîne nu numai o picătură de apă dar nici o urmă de viață.

Celălalt punct de bază al scării termometrice este 0°C, temperatura de înghețare a apei. Dar un raționament similar cu cel de mai sus duce la concluzia că hidrura de oxigen ar trebui să se solidifice la 100 de grade sub zero! Și toate acestea pentru că această uimitoare substanță, apa, nu se supune multor legi fizico-chimice de care ascultă alți compusi. Interacțiunea moleculelor apei e atît de puternică încît pentru a o învinge e necesară o agitație termică deosebit de intensă a acestora. Așa se explică temperaturile mari de fierbere și de topire a apei. Iar dacă pornim de la această anomalie admitem că în condițiile terestre stările lichidă și solidă ale apei nu sînt firești, rezultă că starea ei normală e cea gazoasă.

Despre forma apei se spune că ea depinde de aceea a vasului care o conține. Prin urmare nu poate fi vorba de o formă proprie a apei. Afirmatia e greșită. Pe Pămînt forma apei e denaturată de forța gravitațională. Acolo unde această forță lipsește, în Cosmos, apa își recapătă forma, care e aceea a unei sfere.

Apa e unul din cei mai puternici solvenți. Nu-i rezistă nici granitul, pe care-l macină în-

cet dar sigur. Ea este aceea care distribuie căldura pe Pămînt, ducînd în zonele reci ceva din arșița ecuatorului. Într-un minut Soarele provoacă pe Pămînt evaporarea unui miliard de tone de apă; un miliard de tone de abur se ridică, în fiecare minut, spre paturile superioare ale atmosferei iar fiecare gram de abur antrenează după sine 537 de calorii de energie solară, care sînt apoi restituite Pămîntului. În fiecare minut aburul redă atmosferei terestre o cantitate inensă de energie, pentru producerea căreia ar fi necesare 40 000 000 de centrale electrice, fiecare de cite 1 000 000 kW.

Apa e singura substanță care după topire se comprimă, apoi se dilată o dată cu creșterea temperaturii. Densitatea maximă o atinge la plus 4°C, anomalie care se explică prin faptul că apa lichidă, e, în realitate, o soluție complexă de apă în... apă. Și, în sfîrșit, apa posedă uimitoarea proprietate de a nu curge numai în jos, așa cum ne-am obișnuit să credem: ea se deplasează în sus atît în sol cit și în capilarele copacilor, în porii hîrtiei sugative sau în țevi foarte subțiri. Fenomenul se explică printr-o excepțională tensiune superficială a apei.

Despre toate aceste proprietăți neobișnuite ale unei substanțe atît de obișnuite cum e apa vorbește, în paginile săptămînalului „Nedelca“, I. Petrianov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S.

C. Domnica

T

ARHEOLOGIE

Novgorod în Evul Mediu

Printre obiectivele arheologice ce stau în atenția specialiștilor sovietici se numără și două străvechi așezări, Novgorod și Smolensk. La Novgorod cercetările au fost mai ușurate, căci distrugerea unei mari părți a orașului în timpul războiului a înlesnit săpăturile într-o serie de cartiere considerate ca fiind dintre cele mai vechi. În felul acesta a devenit posibilă deschiderea unui întreg ansamblu de șantiere, socotit printre cele mai mari din lume, pe care au lucrat și continuă să lucreze sute de cercetători și muncitori.

Lucrările au fost avantajate și de un alt factor: natura solului ca și prezența unei pinze freatice în apropiere de suprafață au permis conservarea unor obiecte perisabile, deosebi lucrate în lemn. Lemnului provenit de la case i s-a putut stabili vârsta prin metoda dendrocronologiei, care arată că obiectele găsite provin din secolele X—XV. Printre vestigiile orașului au mai fost descoperite și sute de documente scrise cu caractere cirilice pe scoarță de mesteacăn. Marele număr al acestor documente, conținutul ca și locurile în care au fost descoperite i-au condus pe arheologi la concluzia că vechii locuitori ai Novgorodului dispuneau de un nivel de cultură relativ ridicat, că mulți dintre ei știau să citească, dar că invazia mongolă care a avut loc în secolul XIII a măturat toată această civilizație.

În ce privește săpăturile de la Smolensk, deși de o amploare mai mică, ele s-au soldat cu rezultate extraordinare. Printre altele, în apropierea orașului au fost descoperite 191 de terenuri funerare, conținând aproximativ 3000 de morminte, fapt care a permis arheologilor să pună punct unei probleme mult discutate: aceea a influențelor scandinave de-a lungul marelui drum comercial care lega Baltica de Constantinopol, traversând Rusia. S-a stabilit, astfel, că din 700 de morminte de războinici doar 20 conțineau obiecte de proveniență scandinavă, ceea ce denotă că influența nordică a fost relativ de mică importanță.

Mormintele au mai dezvăluit arheologilor și unele informații curioase cu privire la obiceiurile funerare. De pildă, un conducător, a fost incinerat împreună cu femeile lui și cu... un mic cocș.

Arheologul la lucru

GEOGRAFIE

Cine a descoperit America?

De la o vreme încoace, oamenii de știință se întrebă tot mai stăruitor dacă înaintea lui Columb au mai atins țărmurile Americii și alți europeni. S-ar părea că da. Dar cum ar putea fi dovedit acest lucru? În Mexic au fost descoperite monede și statuete romane datând din secolul al II-lea al erei noastre; nu e însă un fapt concludent, deoarece ele ar fi putut fi aduse pe țărm de curent, o dată cu navele scufundate. Vestitele saga islandeze povestesc și ele despre niște curse întreprinse de navigatorii normanzi (la începutul sec. al XI-lea) în apele din sud-vestul Groenlandei, precum și despre niște țări frumoase numite Vinland, Markland, Helluland. Dar în America să fi fost oare toate acestea?

În parcul orașului Newport (statul Rhode Island) se află un turn străvechi, înălțat probabil de vikingi. Triburile indiene, care au locuit aici, n-au păstrat însă nici o datină în legătură cu el, de aceea nu se știe exact de cine și în ce scop a fost construit. După cum nu se cunoaște nici originea săpăturilor în stâncile de granit sau a piramidelor de piatră, descoperite pe malurile lacurilor din statul Minnesota.

Dar să vedem ce povestesc acele saga islandeze?

„Saga despre Erik cel Roșu” vorbește despre o călătorie întreprinsă de Leif Erik-

repete într-un fel călătoria făcută de vikingi în secolul al XI-lea. Scriitorul scandinav și-a propus astfel să descopere pe continentul american locurile descrise în aceste legende și să facă acolo săpături, ceea ce nu mai întreprinsese nici un cercetător pînă la el.

După ce a studiat izvoarele scrise datînd de la începuturile evului mediu, Helge Ingstad a pornit în 1958 cu goeleta „Benedict” să cerceteze țărmurile Groenlandei așezate cu fața spre America. De la bordul altei goelete, „Halten”, și al unui avion el a studiat coastele estice ale Canadei și S. U. A.

Comparînd condițiile fizice și geografice, punctele de reper pe uscat, curenții și distanțele pe mare, care e puțin probabil să fi suferit modificări esențiale în ultimul mileniu, Ingstad a ajuns la concluzia că toate aceste date îi permiteau să identifice Helluland cu Țara lui Baffin (ca fiind cea mai apropiată de Groenlanda), Markland cu Labrador și Vinland cu Terra Nova, unde există toate cele descrise în saga — pășuni în extremitatea nordică a insulei și chiar resturi de păduri.

Prin urmare, urmele Vinlandului, dacă ea a existat într-adevăr, trebuie căutate în nordul Terra Novei. După îndelungi cercetări și interogarea populației, Ingstad și soția sa, arheologa Anne Stine, au descoperit pe o terasă de pe țărmul capului Meadows din Terra Nova ruinele unei așezări, acoperite cu un covor gros de iarbă.

Săpăturile arheologice, efectuate în cursul anilor 1961—1964 pe ambele maluri ale râului Black Duck, au dat la iveală resturile principalelor ziduri ale așezării. E posibil ca deasupra lor să fi existat cîndva construcții de birne. Expediția condusă de Ingstad și alcătuită din arheologi norvegieni, islandezi, suedezi, canadieni și americani, a scos la iveală nouă construcții. Se pare că șase sau șapte din ele erau case de locuit, una era folosită ca baie iar cealaltă ca fierărie. Pe terenurile respective s-au descoperit și obiecte tipice pentru vechii scandinavi. În fierărie s-au păstrat bucăți de fier vechi și de cupru, cuie ruginite și o nicovală de piatră plesnită pe alocuri.

Sutele de bucăți de zgură și stratul gros de cărbune de lemn confirmau că în așezarea respectivă se prelucra fierul. Or, se știe că nici eschimoșii și nici indienii n-au cunoscut metoda topirii fierului și nici a potcovitului.

Cu prilejul săpăturilor efectuate pe teritoriul capului Meadows nu s-a găsit nici un obiect care să fi aparținut indienilor sau eschimoșilor ori care să fi fost tipic pentru coloniștii europeni de mai târziu, veniți în această parte a lumii după descoperirea Americii de către Columb — ca de pildă sticla.

Dar cea mai recentă și poate una din cele mai importante descoperiri a fost fuzaioala (o mică greutate care se agață de fus spre a-i da stabilitate) găsită la 14 august 1964. Cu un diametru de 3,5 cm, fuzaioala era făcută din resturile unei oale de lut. Așa cum arată saga, la expedițiile normanzilor au participat și femei, printre care Gudrid, soția lui Carlsevo, care i-a dat viață lui Snorre — primul european născut pe pămîntul Americii.

Fuzaioala era făcută din kleberstein, împrejurare care atestă, la rîndul ei, proveniența normandă a descoperirii. Căci klebersteinul — amestec de talc ars cu caolin și carbonat de bariu — era folosit încă în epoca de bronz în vechea Norvegie, pe alocuri în Danemarca și ulterior foarte răspîndit în rîndul normanzilor din Islanda și Groenlanda.

Pe baza analizei carbonului radioactiv C-14 existent în cenușa păstrată încă în vetre și în cărbunele din fierărie se poate stabili cu aproximație vîrsta construcțiilor durate de normanzi. Astfel prin zeci de probe de cărbune s-a stabilit vîrsta medie a lemnului cam de prin anul 900 al erei noastre, iar materialul din fierărie a arătat două date: una — anul 860, iar cealaltă — anul 1060. Ținînd seama de faptul că analiza nu indică perioada arderii lemnului, ci data tăierii copacului se poate conchide că așezarea normandă din America datează de la începutul secolului al XI-lea.

Necesitatea de a-și procura lemn pentru construirea de bărci și corăbii trebuie că i-a determinat pe normanzii din Groenlanda să viziteze Vinlandul.

Niște anale islandeze datînd de prin anul

1121 arată că episcopul Erik Upsi a plecat din Groenlanda pe mare spre a vizita Vinlandul. Atît tot. Nu se spune nici mîcar unde se afla Vinlandul. Se pare că oamenii cunoșteau bine poziția țării, deci nu mai aveau nevoie de explicații. Dar ce-a făcut episcopul în Vinland? Există acolo vreo așezare normandă? Nici asta nu se spune.

Istoricul islandez Guisle Oddson arată în niște însemnări ale lui din anul 1342 că locuitorii Groenlandei „au adresat o rugămintă oamenilor din Vinland”. Se poate presupune deci că în Vinland exista o colonie permanentă de normanzi.

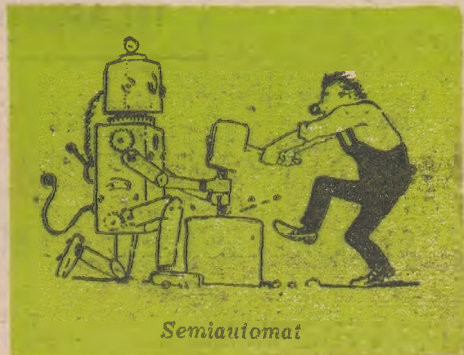
Mult mai târziu, Vinlandul a fost chiar înscris pe hărți: în 1590 pe harta lui Steffensson și în 1605 pe harta lui Resen. Pe ambele hărți cuvîntul Vinland e trecut în dreptul unui cap ascuțit care se întinde spre nord. Studiind hărțile, Ingstad a asociat capul Vinland cu capul Meadows din Terra Nova. Și a avut dreptate...

Statcele Unite l-au recunoscut oficial pe Leif Erikson ca primul descoperitor al Lumii Noi, stabilind sărbătorirea la 9 octombrie a zilei lui.

Aceasta n-a desființat însă Ziua lui Columb din 12 octombrie; dar de acum această dată va fi considerată ziua noii descoperiri a Americii și a începutului colonizării ei de către europeni.

G. Anohin

Colaborator științific la Institutul de etnografie al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Semiatomat

ELECTRONICA

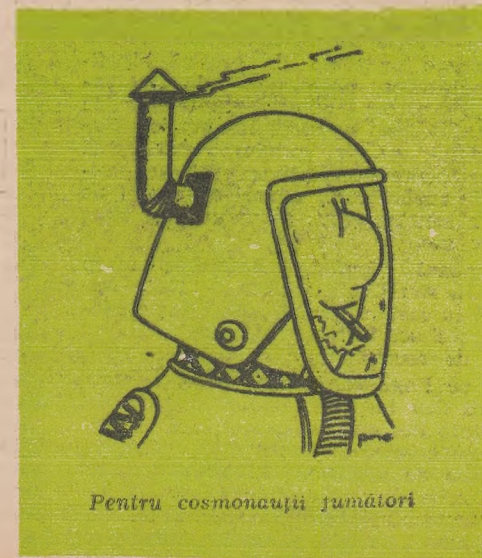
Microscopul - mașină de calcul

Cercetătorii Institutului de biofizică al Academiei de Științe a U.R.S.S. au realizat un microscop electronic prin care obiectul studiat nu poate fi văzut dar care, totuși, oferă întreaga reprezentare a acestuia.

Ciudatul aparat ar putea fi denumit, prin construcția sa, microscop electronic de calcul. Imaginea elementului biologic, mărită în microscop, e reluată de un sistem de televiziune care o transformă într-o serie de semnale-impulsuri. Atunci intră în acțiune și aparatul de calcul electronic.

Repartiționînd și numărînd impulsurile (fiecare din ele corespunzînd unui element al imaginii), aparatul furnizează, după tot felul de operațiuni complexe, interpretări asupra numărului de particule aflate în câmpul vizual al microscopului.

Biofizicienii sovietici sînt de părere că asemenea aparate, realizate prin unirea microscopului electronic cu mașina de calcul, vor permite să se treacă, în unele cazuri, la analiza automată a elementelor supuse examinării. Astfel că cercetătorul nu va mai avea nevoie să studieze imaginea unei structuri biologice, mașina urmînd să pună singură cele mai delicate diagnostice. Într-o serie de cazuri, e de presupus că analiza mecanică a imaginilor elementelor biologice va putea furniza operatorului mult mai multe date decît mărirea acestor imagini.

Pentru cosmonauții jumători

Printre noile substanțe terapeutice folosite în instituțiile medicale sovietice pentru tratarea tumorilor maligne se numără și cesiul-137. Radiografiile făcute după tratament par promițătoare

TERAPEUTICA

Nu vă „jucați” cu produsele hormonale!

Produce de secreție ale glandelor endocrine, cei peste 60 de hormoni identificați, izolați și — unii dintre ei — sintetizați industrial și-au găsit în ultimele două decenii o largă întrebuințare în medicina internă și în chirurgie. Administrarea produselor cortizonice în reumatism, a insulinei în debilitate cu lipsa poftei de mâncare și în unele boli psihice, sau a testosteronului asociat cu alte medicamente în miocardite, fenomene de îmbătrânire și unele afecțiuni osoase sînt numai cîteva exemple cu privire la cîmpul vast de aplicare a produselor hormonale în terapie. Hormonii și-au găsit astfel un loc de prim ordin, alături de vitamine, în cadrul așa-zisei „terapii de stimulare”, de unde și numele de „homostimuline” dat produselor endocrine.

Cu timpul, însă, terapia cu hormoni a devenit pentru unele persoane o „modă” care aplicată, fără aviz medical, în doze prea mari sau pe o durată prea lungă s-a însoțit de accidente, unele deosebit de grave. Medicamentele endocrine, se știe, nu se eliberează de către farmacii decît pe bază de rețetă pîrînd parafă medicului și ștampila unității sanitare unde funcționează acesta. În pofida măsurilor de precauție luate, se mai găesc destui profani care, urmînd sfatul vreunui „prietin”, își procură produse hormonale, auto-administrîndu-le la întîmplare. Este îndeosebi cazul obezilor, al persoanelor cu tulburări de menopauză sau al bărbaților cu insuficiență testiculară, care din exces de „pudoare” cultivă acest periculos „clandestinism” terapeutic.

Să luăm ca prim exemplu hormonoterapia tiroidiană folosită cu succes în mixedemul adultului, în unele obezități, anemii feriprive, constipații sau tulburări trofice ale pielii, părului și unghiilor. Administrații însă în doze prea mari, fără control medical, hormoni tiroidieni dau loc la intoxicații medicamentoase, care se manifestă prin palpitaii, dureri precordiale și crampe musculare. În asemenea cazuri se impune întreruperea imediată a tratamentului, altcum bolnavul riscînd accidente grave, chiar mortale.

Foarte întrebuințări sînt hormonii hipofizari gonadotropi (produsul românesc Copripan sau Glanduantin — N.R.), hormoni de stimulare a dezvoltării aparatului genital la ambele sexe. Indicațiile lor în insuficiențe ovariene de origină hipofizară, amenoree, metroragii, pubertate întîrziată, sindrom adipozo-genital etc. le fac să aibă largi aplicații terapeutice. Supradozajul acestor produse determină însă accidente anafilactice: urticarii extrem de supărătoare, uneori cu aspect de boală a serului, șocuri anafilactice, astm bronșic etc.

Hormonul hipofizar adrenocorticotrop (A.C.T.H. sau Corticortrofina — N.R.) împreună cu corticosteroidii au produs o adevărată cotitură în tratamentul tuturor formelor de reumatism.

Dar pe lîngă efectele pozitive, corticosteroidii dau loc și la unele manifestări secundare deosebit de grave, care se traduc prin creșterea excesivă în greutate, fenomene de virilism, tulburări psihice, edeme albe datorită reținerii apei și sodiului în țesuturi, hiperglicemie, acnee, hipertensiune arterială, tulburări digestive (ulcerul gastric sau duodenal cortizonic)

și unele modificări sanguine etc. În fine întreruperea bruscă a tratamentului cortizonic poate provoca dimpotrivă o stare de astenie pronunțată cu scăderea tensiunii arteriale și a zahărului din sînge.

Insulina, hormonul pancreatic cu acțiune asupra metabolismului zahărului din sînge, este un medicament care a salvat numeroase vieți omenești. Bolnavii de diabet zaharat, precum și unele persoane debile sau suferind de psihastenie, își fac singure injecțiile de insulină. Cu atît mai mult trebuie să se știe că excesul insulic este cauza unui așa-zis „sindrom hipoglicemic”, adică a unei scăderi progresive a zahărului din sînge, care se manifestă prin senzație de foame chinuitoare, dureri de cap, paloare accentuată, vedere dublă, palpitaii, transpirații, valuri de căldură, hipersalivație, tulburări psihice (teamă, iritabilitate, accese de violență), tulburări de vorbire (bilbilală), tremurături, spasme, convulsii și chiar paralizii trecătoare. Prolungirea stării de hipoglicemie duce la *coma hipoglicemică insulinică*, urmată de moarte, în cazul cînd nu se intervine la timp, dîndu-se bolnavului să ingereze alimente ce conțin glucoză (zahăr, dulceață, sirop, miere etc) sau administrîndu-i-se de urgență o injecție intravenoasă cu o soluție de glucoză concentrată.

O largă întrebuințare în medicina internă au în ultimii ani și hormonii sexuali naturali și sintetici. Hormonii estrogeni naturali, semisintetici și sintetici (de tipul produselor românești Ginosedol, Lutestan, Estrolent, Dismenon, Sintofolin etc. — N.R.), după un tratament prea îndelungat, pot da tulburări organice variate, ca: edeme, echimoze, epistaxis, metroragii, purpură, hematurii, hemoptizii, tulburări de creștere, greață, vărsături alimentare sau biliare, diaree etc., tulburări neuropsihice (stări depresive) și reacții alergice cu urticarie.

Concluzia numeroaselor exemple amintite pînă acum se desprinde sub forma apelului conținut în chiar titlul acestor rînduri: Nu vă „jucați” cu medicamentele hormonale! Nu vă tratați la întîmplare cu produse în sine excelente, dar care impun prescripția și continua supraveghere a medicului specialist.

Dr. Olga Sitkina

E BINE SĂ ȘTIM

Conjunctivita

Una din cele mai răspîndite boli ale ochiului este conjunctivita. Această maladie se manifestă prin inflamația conjunctivei — acea pîliță fină care cîmpuștește pleoapele și se răsfrînge pe globii oculari. După felul microbului care produce boala, precum și după formele pe care le îmbracă, conjunctivitele se pot împărți în două categorii mari: conjunctivitele acute și cronice.

Conjunctivita acută apare brusc, de la

o zi la alta. Ochiul clipește mai des și de fiecare dată există o jenă ca și cînd ar fi intrat nisip sub pleopă. Ochiul lăcrămează; albul ochilor și pleoapele se înroșesc puternic; bolnavul se trezește dimineața din somn cu pleoapele lipite și nu le poate desface decît cu mare greutate.

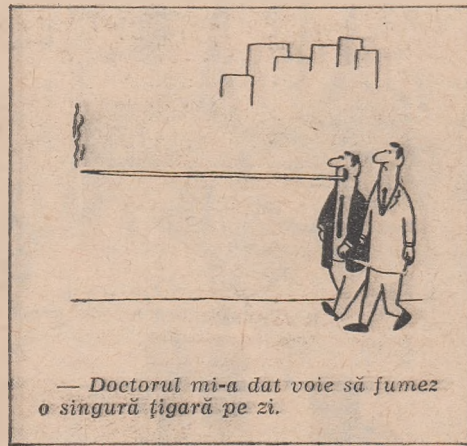
De cele mai multe ori conjunctivita acută se vindecă fără să lase nici o urmă, dacă e tratată corect. Ea poate apare la orice vîrstă, atît la copii, cit și la adulți sau bătrîni. Este foarte contagioasă, trecînd de la un ochi la altul și de la bolnav la omul sănătos.

Uneori, conjunctivitele pot fi foarte periculoase pentru vedere, deoarece microbii trec pe cornee pe care o atacă și o distrug. Astfel se petrec lucrurile în conjunctivita gonococică, întîlnită mai frecvent la nou-născuți. Astăzi prin măsurile profilactice aplicate mamei, prin instilarea preventivă în „fundul de sac” conjunctival al nou-născutului a cîtorva picături de nitrat de argint 1%, afecțiunea este rară.

Dacă totuși conjunctivita gonococică apare la copil sau adult, trebuie început un tratament precoce sub supravegherea medicului. Tratamentul cu sulfamide și antibiotice, local, în instilații, și general, ca și spălăturile cu hiperpermanganat de potasiu 1/6.000 duc la vindecarea bolii fără urme.

Spre deosebire de conjunctivita acută, conjunctivita cronică apare încet și trebuie să treacă săptămîni sau luni de zile pînă cînd boala să fie observată și de bolnav. Uneori ea e descoperită întîmplător de medic cu ocazia unui control periodic. O formă a conjunctivitei cronice este conjunctivita granuloasă sau traomul. Cunoscută încă din antichitate, se transmite prin secrețiile oculare care au ajuns pe miini, prosop, batiste, perne, ligheanul comun de spălat. Ea se manifestă prin apariția unor mici umflături („granulații”) pe conjunctivă. Cu timpul, aceste granulații se întind pe toată conjunctiva pleoapelor și apoi acoperă albul ochilor. Dacă boala nu este tratată sau este tratată incorect, poate duce la orbire prin propagarea ei la cornee.

Profilaxia conjunctivitelor cuprinde o serie de măsuri care se adresează în pri-

— Doctorul mi-a dat voie să fumez o singură țigară pe zi.

mul rînd igienei individuale și colective: să nu folosim decît prosopul, batista sau perna individuală, să respectăm igiena miinilor. Pe de altă parte conjunctivitele, mai cu seamă cele cronice, apar mai ales la oamenii al căror organism este mai slăbit, mai puțin rezistent. De aceea, călirea organismului, întărirea lui, regimul regulat de viață, alimentația rațională ne ajută să ne apărăm mai bine și de conjunctivită.

Dr. S. Maslov

MOZAIC MEDICAL

PLĂGILE VOR FI... LIPITE

În viitor, după operație, plăgile nu vor mai fi suturate (cusute) ci „lipite”, indiferent de mărimea inciziei. Există de pe acum o serie de substanțe sintetice experimentate cu mult succes în „lipirea” plăgilor. Rănile tratate astfel se vindecă mult mai rapid, cicatricile postoperatorii sînt mai estetice iar pericolul infectării sau al complicațiilor plăgii scade la zero.

„PIȘCOTURI” ANTIULCEROASE

Un nou tratament propus în ulcerul gastric își așteaptă verificarea clinică. În acest tratament se întrebuințează „pișcoturi” antiulceroase, care conțin o serie de substanțe chimice ca: trisilicat de magneziu, carbonat de calciu, etc.

Aceste substanțe se „topesc” în conținutul gastric alcătuit din pancreas protector mult mai durabil decît cel produs de „pansamentele gastrice” clasice.

Poșta medicului

ADRIANA POPA-Muscel: Dată fiind vîrsta foarte fragedă a fetei dv. există toate șansele ca accidentul să rămînă fără nici o urmă. Totuși vă recomandăm călduros să-i faceți examenul medical, fie numai și pentru a evita orice risc de eventuală infecție. Nu aveți nici un motiv de jenă, medicii sînt obișnuiți cu asemenea cazuri.

IVĂNESCU GH.-com. Garunești (Olteța): La întrebările dv. v-am răspuns prin poștă.

DEDIU SOFIA-București: Nu este o soluție să recurgeți la autotratament. Profitați de faptul că vă mai aflați în Capitală și adresați-vă unei clinici dermatologice sau unui cabinet medical special. Afecțiunea dv. nu poate fi tratată empiric și nici prin corespondență!

PANDELE V.-Vulcana (Ploiești): 1) Deoseori aceasta duce la o devirilizare morală sau la impotență psihică. Voința e cel mai bun medicament. Sportul, dușurile reci, viața sexuală normală sînt adjuvante. 2) În general siguranța este absolută. 3) Operații de chirurgie plastică se fac în Capitală la Spitalul de chirurgie plastică și reparatorie, str. Arh. Mincu 7. 4) Și în acest caz, gimnastica, sportul, vă pot ajuta.

PUIBER MARIA-Vaidacuta (Tîrnăveni): 1) Nu aveți o boală cardiacă! E vorba de o dereglare nervoasă a ritmului (tahicardie) care se va remedia. 2) O sarcină, nu numai că nu vă este contraindicată, dar sîntem siguri că vă va remonta și revigora starea generală. 3) Cura balneară o puteți repeta periodic timp de 2—3 ani. 4) Schimbarea de profesie ni se pare indicată în cazul dv. 5) Repetați tratamentul hormonal urmat, adăugați vitamina E și Femovirin (cu rețetă specială).

COHEN GABRIEL-Constanța: Problema nu e atît de simplă pe cît pare. Chelia nu are în general o singură cauză. La fiul dv. pare a fi vorba mai degrabă de o peladă. Este nevoie de un examen de specialitate, care ar putea aduce o ameliorare sau chiar o vindecare. Vă recomandăm să faceți examenul cît mai repede.

CRĂCIUNESCU E.-București: Se pare că există o legătură între afecțiunea dv. digestivă și „durerea de cap”. Este necesar în primul rînd un consult la un medic internist și în subsidiar examen ginecologic, O.R.L. și neurologic.

B. V.-Maramureș: Vă mulțumim pentru aprecieri. Nu am găsit fotografia în picul dv., dar oricum răspunsul e același: există multe tratamente impotriva căderii părului, dar tocmai multitudinea lor arată că nu a fost găsit încă tratamentul. Vă rugăm să citiți articolul „Poate fi prevenită căderea părului?” din Nr. 22/1964 al revistei noastre.

ANA MARIAN-Ploiești: Vă felicităm pentru succesul obținut! Important este, nu atît calitatea pinii (albă, neagră, intermediară) cît cantitatea ei. Ca atare puteți consuma orice calitate de pine, dar nu mai mult de 3 felii sau 3 chifle pe zi, respectînd și celelalte prescripții dietetice. Vă rugăm să ne țineți la curent cu... „curba ponderală”.

MARIANA TODERUȚ-Bistrița: Uneori există o sensibilitate specială, de felul celei descrise de dv. În asemenea cazuri soluția nu este decît una: singură: înlăturarea cauzei înlătură efectul!

FLORENTINA C.-Băilești: Scrisoarea dv. este neclară: „numărul globulelor albe întrece pe cele roșii”. Imposibil! Vă rugăm să reveniți, trasmîțîndu-ne hemograma!

BARBARA PIROVSKY-Jimbolia: V-am răspuns prin poștă.

Ing. GIUCĂ ION-Dudulești: 1) Vă recomandăm să vă internați din nou, eventual într-o clinică pentru refacerea operației. Afecțiunea este destul de neplăcută pentru a nu vă permite s-o tratați singur. 2) Celelalte probleme le vom aborda treptat în paginile revistei.

N. R.: Răspunsurile la rubrica „Poșta medicului” se dau în ordinea primirii scrisorilor. În cazuri excepționale, cei care doresc să li se răspundă direct prin poștă sînt rugați să anexeze timbrele pentru francarea adresei de răspuns. Răspunsurile în revistă au însă prioritate asupra celor prin poștă.

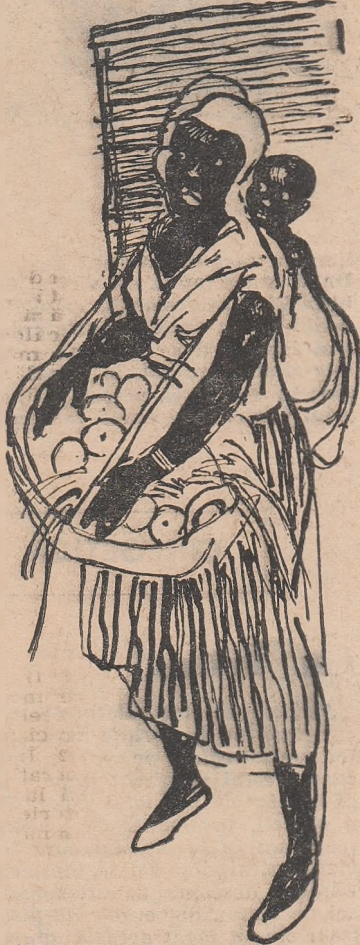

MOZAMBIK

Un popor asuprit

Vila Kabral e un orașel pierdut în imensitatea oceanului de păduri din nordul Mozambicului. Plantele turistice arată că în ultimii ani, datorită pământurilor fertile din preajmă, orașelul, așezat la 1300 de metri altitudine, a devenit un important centru agricol și forestier din districtul Niasa.

Intrucât doream să vizităm plantațiile de arabi și kenaf, manioca și porumb și să vedem cum trăiesc oamenii din acest străvechi ținut agricol ne-am imbarcat la bordul unui mic avion care pleca spre Vila Kabral. Era o zi mohorâtă, ploioasă

și norii pluteau jos de tot, gata-gata parcă să atingă vârfurile copacilor.

— Ei, cum merg treburile, Mario? — îl întrebaram la un moment dat pe pilot. — Nu-mi place să zbor pe meleagurile astea — răspuse el abătut.

Nu ne așteptam ca prin această regiune periferică, unde nu se fac curse regulate de călători, să existe un aeroport atât de mare.

— Asta-i nordul — ne spuse un cunoscut care observase nedumerirea noastră. E o regiune primejdioasă. Aerodromul aparține aviației militare portugheze.

Într-adevăr, aerodromul era înșesat de avioane de vânătoare și de transport și de soldați, cu armele automate în cumpănire. În cafenea unde am luat dejunul, majoritatea meselor erau ocupate de militari. În separeuri prinzeau ofițeri. Maiorul Carlos Augusto Pereira, comandantul districtului, ne-ar fi putut relata, desigur, multe lucruri interesante despre această regiune din Mozambic dar n-am izbutit să stăm de vorbă cu el.

În preajma orașelului Vila Kabral există într-adevăr, multe plantații și păduri. Dar mai vizibilă decât orice e mizeria care domnește acolo, mizerie necamuflată, ce te izbește din prima clipă. Pe drumurile desfundate înaintau cu greu femei desculțe, cu priviri rătăcite care cărau legături mari de nuiele pe cap. Dar și mai impresionanți erau copiii. Complet goi, se

bălăceau în noroi, aruncând priviri infometate trecătorilor.

În cursul vizitei în nord am făcut un popas și lângă satul Massanjere, alcătuit din douăzeci de colibe acoperite cu trestie. Din fiecare ungher răzbătea o mizerie neagră. Când ne-au zărit, copiii care se zbenguiau pe drum s-au ascuns speriați în lanurile de porumb, dar văzând că n-aveam intenții rele s-au apropiat încet-încet de noi. Satul se afla în stăpînirea lor. Adulții ieșiseră cu toții la munca câmpului pe ogoarele colonialiștilor.

...Insula Mozambic se înalță deasupra oceanului ca o imensă fortăreață de piatră.

Acum aproape cinci secole, în această insulă de corali au debarcat portughezii, care i-au alungat curînd pe arabi. De cîteva ori la rînd mica fișie de uscat a trecut dintr-o mînă în alta. Prefendenții se luptau între ei, încercînd să rămînă locului cu orice preț, fără să se sinchisească de părerea celor care locuiau acolo din vremuri imemorabile.

O șalupă mică ne purtă pe valurile înspumate ale oceanului spre insulă.

Chiar pe țărîm, într-un parc cu copaci mari și umbroși, se află statuia de bronz a lui Vasco da Gama, cu privirile ațînțite spre coasta continentului. Aveam impresia că în ochii lui se citește o întrebare mută adresată contemporanilor: „Ce-ați făcut cu pămînturile pe care am izbutit să le descopăr și să le fac cunoscute lumii? Ce-ați făcut din popoarele care locuiesc aici?”

După ce am hoinărit o bucată de vreme pe străzile învăluite în arșiță ale orașului ne-am putut forma o oarecare imagine despre viața locuitorilor săi. Pe țărîm se înălțau vile elegante cu parcuri răcoroase și parfumate. Briza sărată a mării adia nespuse de plăcut. Era liniște. Servitori

negri măturau, ștergeau de praf și curățau cu grijă fiecare lucrăsur. Dar la o jumătate de kilometru depărtare de acolo începea o altă lume.

— Acolo locuiesc băștinașii — ni s-a spus.

Cocioabe joase, prăvălite într-o rină, se înghesuiau una în alta, aidoma cuiburilor de rînduniele de pe coasta abruptă de granit.

În portul Lourenço Marques am mai văzut un tablou care ne-a zguduit puternic. Lîngă țărîm era ancorat un șlep mare. De la antrepozit pînă la șlep se întindea un șir lung de hamali, numai cu niște fișii înguste de pinză prinse în jurul șoldurilor. Trupurile de abanos le erau acoperite de sudoare iar mușchii li se încordaseră. Purtau pe cap niște lăzi grele și nu se puteau opri nici o clipă spre a-și trage răsflarea sau a schimba o vorbă între ei.

— Mai repede, mai repede! — răcea la ei vătaful.

Și oamenii înaintau automat ca niște roboți. Nu se gîndeau decât la cei cîteva escudos, pe care aveau să-i primească în schimbul muncii istovitoare.

Autoritățile coloniale exercită o teroare sălbatică asupra celor care încearcă să acționeze în apărarea intereselor popoului. Închisorile din Mozambic sînt pline de deținuți. Între zidurile lor se află nu numai luptători africani pentru libertate, ci și mulți portughezi care se pronunță împotriva colonialismului și fascismului.

Dar sub liniștea, sub supunerea aparentă, mocnesc scînteii ale viitoareii flăcări revoluționare, pe care n-o pot stinge închisorile, torturile, rugile înălțate de misionari sau cuvintele demagogice despre egalitate.

M. Domogațkih
T. Kolesnichenko

NEPAL

În inima munților Himalaia

Munții Himalaia pot fi văzuți chiar și de la înălțimea zborurilor cosmice. Echipajului navei „Voshod” Himalaia i-au apărut ca un lanț de valuri înspumate. Din avion coloșii de piatră par niște falduri adînci, tăiate de firul argintiu al riurilor și de panglicile multicolore ale câmpiilor. În inima munților Himalaia se află Nepal — țară ale cărei frontiere se întind pe o lungime de 800 de kilometri și o lățime de 200 de kilometri. Poeții o numesc țara creștelor de dincolo de nori. Dar cele zece milioane de locuitori ai Nepalului au preocupări cît se poate de terestre.

Pînă nu de mult, Nepalul avea faima unei „țări misterioase și necunoscute, ferecate cu șapte lacăte”. Împrejurare determinată nu de existența munților înalți sau a riurilor vijelioase ci de obstacole artificiale create. În 1816, colonialiștii au impus Nepalului un tratat inegal, care interzicea autorităților locale să stabilească relații cu alte state. Politica de izolare avantajă dealtminteri și dinastia Rana, care a guvernat țara mai bine de un secol (din 1846 pînă în 1951). Prim-miniștrii recrutați din această despotică dinastie au transformat Nepalul într-o feudă a lor, în care locuitorii erau lipsiți complet de drepturi politice și cetățenești. Din această cauză peste trei milioane de nepalezi au părăsit țara.

La un moment dat, stewardesa anunță: „Zburăm deasupra Katmandu-ului”. Orașul se trezise de mult. Din labirintul de străzi și ulicioare răzbătea zvon de clopote și clopoțele. Credincioșii, care se închină zeului Vișna, obișnuiesc să-și înștînțeze în felul acesta ocrotitorul: „Am venit să-ți dăruim orez și să te acoperim cu petale de trandafiri. Alungă din preajma noastră duhurile rele”. După acest ritual, gospodinele aprind focul iar bărbații pleacă la piață să cumpere legume și fructe.

Amatorii de monumente străvechi și exotism au într-adevăr ce admira la Katmandu. E greu de spus ce anume predomină în oraș: casele sau templele? Acestea din urmă s-au păstrat aproape intacte pînă în zilele noastre. Ghizii îi conduc întotdeauna pe turiști în piața palatului, unde se află străvechiul palat al lui Hanuman, zeul înțelepciunii. Chipul zeului e

acoperit. Există o veche credință potrivit căreia oamenii care-i zăresc fața le plesnesc vinele. Pe străzile Katmandu-ului se întîlnesc și indivizi dispuși să-ți prezică viitorul pentru o rupie, și îmblinzitori de șerpi, dar se observă și multe elemente noi din viața Nepalului.

...Piața Tundikhel este un loc tradițional unde se desfășoară parăzile militare și serbările populare. În această piață, la 18 februarie 1951 au avut loc festivitățile prieljuite de adoptarea unei noi constituții

Ofrandă de flori adusă lui „Bharaib cel Groaznic”, unul din sutele de zei ai nepalezilor

provizorii, care proclama instaurarea monarhiei constituționale și consfințea drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor. În felul acesta se punea capăt tiraniei dinastiei Rana, care lăsa țării o moștenire grea. Industria se afla într-un stadiu incipient. Nu existau decât cîteva întreprinderi textile, de chibrituri, pentru decorticarea orezului și prelucrarea utei. În agricultură predominau încă relațiile feudale.

La sfîrșitul lui 1960, din pricina agravării unor conflicte sociale și economice, regele a hotărît să treacă la măsuri extreme. El a dizolvat parlamentul, i-a arestat pe miniștri și a concentrat în mîinile lui toată puterea legislativă și executivă. Curînd a fost dată publicității o proclamație care interzicea activitatea partidelor politice, după care a fost adoptată o nouă constituție.

1965 este ultimul an al planului trie-

nal de dezvoltare economică a Nepalului. Presa nepaleză a și publicat un comunicat cu privire la îndeplinirea planului. În comparație cu 1962, de exemplu, a sporit numărul de școli elementare și medii, a crescut numărul paturilor din spitale și s-au construit noi autostrăzi cu o lungime de 392 de mile.

Proiectul planului cincinal pe 1965/66-1970/71 arată tendința guvernului nepalez de a folosi cît mai mult resursele interne. Proiectul acordă o deosebită atenție dezvoltării agriculturii, industriei și mijloacelor de transport. În același timp se scoate în evidență necesitatea lichidării rămășițelor feudale din sfera relațiilor sociale.

...Nepalezii nu apreciază distanțele în kilometri, ci în zile. Dacă întregi, de pildă:

— Cîți kilometri sînt din capitală pînă la Pokhara? și se răspunde:

— 14 zile.

Dar avionul străbate această distanță într-o jumătate de oră. Cînd nu existau șosele, călătorii din India veneau pînă la graniță cu căruța iar de acolo puteau ajunge în capitala Nepalului numai pe jos, în trei-patru zile. Legătura dintre Katmandu și regiunile din sud se face pe o șosea lungă de 120 de kilometri. Șoseaua străbate muntele Mahabarat la o înălțime de aproape 3000 de metri și coboară în serpentine brusce spre o porțiune îngustă de cîmpie, care se întinde de-a lungul hotarului cu India.

I. Redko

NAURU

21 km pătrați și... trei tutele

În partea de vest a Oceanului Pacific, între Melanezia, Caroline, insulele Marshall și Gilbert se află un atol de corali cu o suprafață de numai 21 de kilometri pătrați. Este Nauru, teritoriu sub tutela comună a Australiei, Marii Britanii și Noii Zeelande.

Populația acestei minuscule insule din Micronezia, descoperită în 1798, a avut o soartă destul de neobișnuită... Încă la mijlocul secolului trecut, insulele vecine cu Nauru au fost „vizitate” de colonialiștii din Europa și America. Nauru, însă, n-a împărtășit soarta vecinilor ei, continuînd să treacă neobservată de privirile lacome ale străinilor. E ade-vărat că în 1852 bogățiile insulei au atras atenția căpitanului unui bric american, dar amatorii de pradă ușoară au fost exterminați de populația băștinașă.

Abia la sfîrșitul secolului trecut, atolul de corali a încăput pe mîna colonialiștilor. În 1888 insula a fost ocupată de Germania. Curînd după aceea s-a petrecut un lucru care a schimbat din temelii tradiționalul mod de viață al insularilor. Un inginer străin a hotărît să-și construiască la biroul său trepte din piatră adusă din Nauru. Cu acel prilej s-a constatat că insula dispunea de fabuloase zăcăminte de fosforiți. Drept care Nauru a devenit o furnizoare de fosforiți a Australiei și Noii Zeelande.

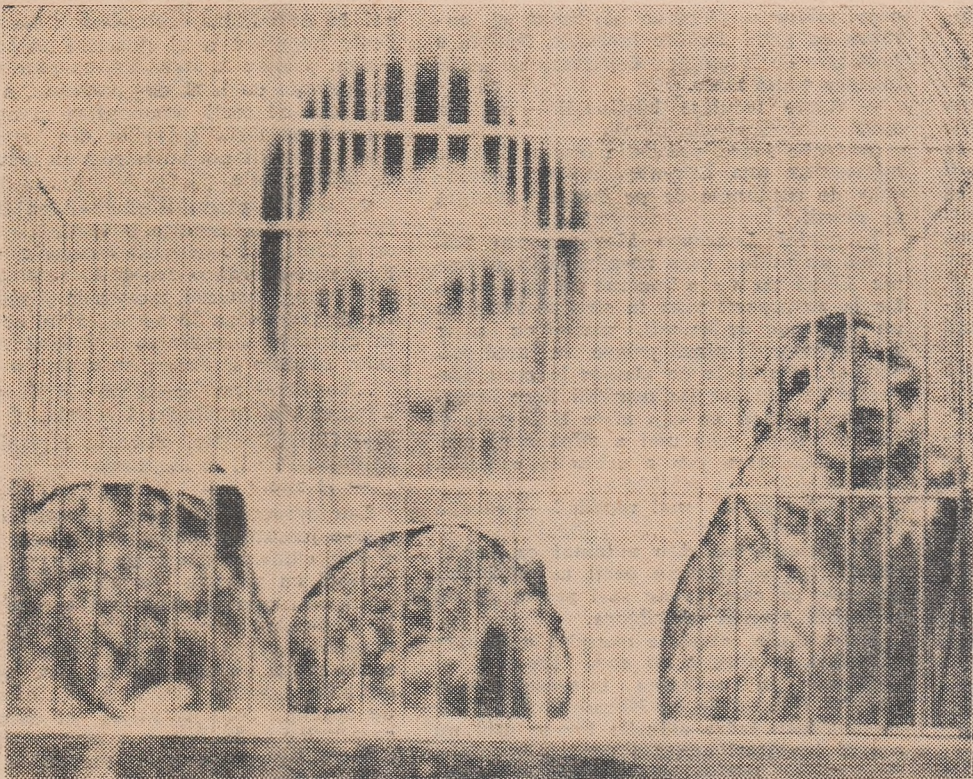
La începutul primului război mondial, Nauru a fost ocupată de armatele australiene (1914), iar după terminarea războiului, Liga Națiunilor a hotărît ca insula să treacă sub tutela comună a Australiei, Marii Britanii și Noii Zeelande. În timpul celui de al doilea război mondial, timp de trei ani, din 1942 pînă în 1945, insula a fost ocupată de armata japoneză.

Acum cîțiva ani, însă, s-a constatat că zăcămintele de fosforiți, evaluate prin jurul anilor 1950 la aproximativ 100 milioane de tone, erau aproape secătuite. Locuitorii au cerut ajutor guvernului austriacian care însă, a propus strămutarea celor 4500 de băștinași în... Australia. Propunerea a fost respinsă de insulari, care au hotărît să nu-și părăsească pămîntul natal și să-și rezolve cu forțe proprii situația, într-adevăr, foarte grea. Coralul de atol, înalt de aproape 65 de metri, are o climă tropicală favorabilă practicării agriculturii. În felul acesta, insularii își asigură produsele alimentare de care au nevoie, spre a nu mai apela la ajutor din afară.

Ei sînt ferm hotărîți ca pînă în 1967 să-și dobîndească independența.

I. Kuznețov

Cincila, acest mic rozător foarte căutat pentru blana lui cenușie strălucitoare, s-a acclimatizat de minune în Uzbekistan. Născut în noua-i patrie, el nu se deosebește deloc de conștrații săi din Chile și Bolivia.

ENIGMELE ISTORIEI

Taina turnului

Trecut prin toate încercările vremii, turnul, înalt de 28 de metri, străjuiește de veacuri țărmul Caspice. Locuitorii orașului Baku îl prezintă turiștilor ca pe o curiozitate. Este nelipsit din ghidurile orașului și de pe etichetele multor produse.

Istoricii sînt de părere că vestitul turn ar data de prin veacul al XII-lea. Pînă nu de mult specialiștii credeau că ar fi legat de curtea hanului printr-o galerie subterană secretă. În ultimul timp însă cercetări arheologice au scos la iveală alte adevăruri. Iată ce a declarat în legătură cu recentele descoperiri Omar Miralievici Ismi-zade, conducătorul unei expediții arheologice a Academiei de Științe a R.S.S. Azerbaidjane.

— Pînă în zilele noastre nu a mai fost cercetată structura fundației subterane a turnului. Expediția noastră și-a concentrat toată atenția asupra acestei părți a străvechii construcții. Și, pe neașteptate, pietrele au început să vorbească. A ieșit astfel la iveală că așa zisa galerie, despre care se bănuia că ar comunica cu curtea hanului, nu e decît un puț adînc astupat de pietre.

Pînă la ora actuală puțul a fost curățat pe o porțiune de 13 metri. Cu mult mai jos, la 87 de metri, arheologii au descoperit ape subterane. În urma analizelor chimice s-a stabilit că apa este potabilă. Inseamnă că în timpul asediilor cetății apărătorii turnului foloseau apa din puț.

SUPERSTIȚII ȘI REALITAȚI

Pe urmele diavolului

Deși descoperită încă la începutul secolului XVI, Noua Guinee a rămas vreme îndelungată ostilă colonialiștilor europeni.

Cînd, în cele din urmă, după cîteva sute de ani Olanda a transformat partea apuseană a insulei într-o colonie, băștinașii au continuat să se aperse cu înverșunare iar viața în mijlocul lor era plină de primejdii. Așa s-a făcut că unul din orașele olandeze, Babo, a luat naștere într-o regiune greu accesibilă, pe o plajă nisipoasă despărțită de restul insulei printr-o pădure deasă.

„În acea noapte de pomină pentru locuitorii orașului, peste insulă se abătuse furtuna. Șuieratul vîntului și mugetul valurilor înăbușeau orice alt zgomot. Decodat atenția unei santinelle fu atrasă de o lumină slabă, abia perceptibilă, ce venea dinspre țărm. Lumina părea că înaintea de-a lungul malului, transformîndu-se în pete și apropiindu-se de santinela îngrozită care desluși, la o depărtare de numai doi-trei metri, urme clare, luminoase, de picioare desculțe.

Dimineața se răspîndi zvonul că a dispărut un om. A ieșit noaptea din casă și nu s-a mai întors. Cine altul decît diavolul în persoană putuse să răpească un adult? Întimplarea a oferit un teren prielnic superstițiilor și foarte curînd băștinașii, speriați de moarte, nu mai vorbeau decît despre vizitele lui „soanghi” — diavolul.

În nopțile întunecoase urmele de foc ale împielitului continuau să-și facă apariția și fiecare vizită a lui aducea nenorocire.

Mitul satanei luă sfîrșit întîmplător într-o noapte în care un pașnic cetățean olandez ieși din casă spre a verifica dacă bărcile erau bine legate. Urmărindu-l cu ochii, vecinii văzură cu groază cum de sub picioarele lui răsăreau binecunoscutele pete luminoase. Nefericitul fu bănuț de complicitate cu diavolul și amenințat cu moartea. Salvarea îi veni pe neașteptate: oamenii trimiși să-l prindă lăsau și ei urme luminoase!

Cercetările ulterioare au arătat că enigmaticele pete de lumină lăsate de picioarele trecătorilor pe nisipul plajei se datorau unor organisme marine, aruncate de valuri pe țărm, care deveneau luminescente la o excitație oarecare — în cazul de față la apăsarea cu piciorul.

(Din „Znanie-Sila”)

DE PRETUTINDENI

Disparațiile lui Eli

Ciobanului Safarov îi plăcea să-și mînce turma în poiana Ghei-tapa, împrejmuită de o pădure deasă de foioase. Tovarășul lui credincios, cîinele ciobănesc Eli, îl urma pretutindeni. Odată ajunși în poiană, însă, Eli renunță la devotament pe timp de o oră și dispărea în modul cel mai misterios. Nimic nu-l putea sili să rămînă.

Misterul disparițiilor lui Eli a fost lămurit cu ajutorul lui Abdulhamid, fratele lui Safarov. Lăsînd turma în grija lui, Safarov o luă pe urmele cîinului și se afundă în pădure. Auzînd lătratul vesel al lui Eli, Safarov privi într-acolo și încrămeni: în jurul cîinului se încolăcise un șarpe veninos. Unduindu-se, reptila își culcă capul pe creștetul cîinului apoi se destinse și alunecă la picioarele lui. Cu labele din față Eli o aruncă de cîteva ori în sus. Jocul dură destul de mult.

Safarov povesti fratelui său cele văzute în pădure. Iar acesta își aminti că pe vremea cînd păștea el turma, observase că Eli, pe atunci un cățel mic și neștiutor, obișnuia să doarmă într-o scorbură de copac. Într-o zi, vrînd să-l scoată de acolo, a văzut că pe blănița lui moale se instalase un pui de șarpe. Amîndoi dormeau liniștiți. I-a mai văzut de multe ori împreună. De atunci sînt prieteni nedespărțiți.

Orașul din epave

Carracross e un orașel minuscul situat pe o mică insulă stîncoasă din apropierea coastei apusene a Irlandei. Dinspre mare insula e deschisă tuturor vînturilor Oceanului Atlantic. Valurile Golfstromului îi scaldă țărmurile și acestui curent oceanic își datorează orașelul faima.

La începutul secolului nostru Carracross putea fi socotit cel mai original oraș din lume. Toate casele lui erau construite din epavele navale aruncate de Golfstrom pe țărmul insulei, căci pe solul ei pietros nu cresc păduri. Navele care naufragiau în apropierea țărmului apusean al Irlandei ca și cele care își aflau sfîrșitul undeva departe, nimerînd însă în calea puternicului curent, erau purtate fără greș spre Carracross.

Prima casă a fost construită în 1740 din sfîrșimăturile unei fregate engleze. În următorii 150 de ani locuitorii insulei au valorificat corpurile de lemn a 17 nave mari. Pînă și gardurile sau cocinele pentru porci erau înghesbate din esențe prețioase, din teck roșu, stejar bălțuit, pin oregonez sau cedru libanez.

În zilele noastre Carracross și-a schimbat înfățișarea, renunțînd la faima de cel mai original oraș din lume. Poate pentru că vapoarele moderne nu se construiesc din lemn iar imensele lor corpuri metalice nu pot fi metamorfozate în case de locuit.

(Din „Vokrug sveta”)

Ceea ce vedeți în stînga calendarului pe 1965 e tot un calendar, dar din secolul XVI. E meșterit din lemn de mesteacăn, în formă de hexaedru, pe ale cărui fețe sînt crestate zilele și săptămînile anului. Diferite figuri și semne sculptate artistic indică sărbătorile. Calendarul, folosit în satele Rusiei de acum cîteva secole, e expus la Muzeul de etnografie din Cita.

Escadrile de cormorani

Cormoranul e un pescar înnăscut. Dimensiunile lui, ciocul lung și gîtul mobil sînt numai cîteva însușiri care îl fac să exceleze în această ineleșnicire. Dar principalele lui calități sînt capacitatea de a rămîne sub apă timp de cîteva minute, viteza de acțiune și stoicismul cu care suportă vitregiile soartei. Nu-i de mirare, deci, că omul s-a gîndit să tragă foloase de pe urma acestui palmiped.

Pescuitul cu cormorani se practică și azi în unele țări orientale. Dar pentru a-i pune la treabă nu-i destul să-i capturezi și să-i dreszi, ca pe cîini, pentru a-i sili să aducă prada la picioarele stăpînului. Cormoranii sînt foarte lacomi și nu rezistă tentației de a înghiți peștele prins. De aceea stăpînul cormoranului-pescar îi

imbracă pe gît un inel destul de larg, pentru a nu jena pasărea și destul de strîmt pentru a o împiedica să înghită peștele. Cînd cormoranul se întoarce în barcă e deajuns să i se maseze gîtul, masă sus de inel, ca el să restituie captura.

Pescarii japonezi au adevărate escadrile de cormorani perfect dresați. O sută de cormorani constituie o mică avere iar posesorul lor e privit cu respect de tovarășii de breaslă.

Cormoranii-pescari se bucură de o relativă libertate. Stăpînul comunică cu „supușii” lui prin intermediul unei sfiori lungi petrecută pe sub aripile pasării. Ziua de muncă a cormoranilor numără opt ore

timp în care ei lucrează pentru „patron”. După îndeplinirea cu virf și îndesat a obligațiilor profesionale, pasărilor li se acordă cîteva ore de libertate deplină. Li se scoot inelele, li se dezleagă corzile și bietele zburătoare pot, în sfîrșit, să se zburcule în voie și să pescuiască pe cont propriu, pentru a-și potoli foamea.

CINEGETICĂ

Cu lassoul

Se pare că cine călătorește prin Siberia este cuprins de dorința arzătoare de a fi fotografiat călare pe un ren. Dacă dai însă curs acestui nestăvilit impuls în colhozul „Evenkia” de pe malul Tunguskăi, riști să o pățești, pomenindu-te pe nepusă-masă răsturnat în țărină. Iar cînd te mai dezmeticești nițel și dai să blestemi animaș nărăvaș, descoperi că ești înfășurat într-un soi de lassou din curele de piele și te întrebă cine a făcut această glumă proastă. Cum să dai însă vina pe o mogîldeață de om care te privește amuzat în timp ce încerci să te liberezi? Și totuși vinovatul e chiar el, Leoșka Iegorov, fiul brigadierului.

Leoșka n-a împlinit încă cinci ani. Iarna locuiește într-o casă mare de lemn și merge la grădiniță, unde se simte bine, dar în tot acest timp duce dorul verii și al taigalei. Căci acolo-i adevărata viață pentru un bărbat: spații întinse, reni, cîini; nu se doarme într-o cameră, ci sub cerul liber, în jurul focului. Și cîle n-are de făcut Leoșka: să care apă și lemne, să ajute mamei la curățatul peștelui, să hrănească cîinii, dar mai ales să adune renii și să-i prindă cu lassoul. Asta-i cea mai mare bucurie pentru Leoșka și nu-i de mirare că în zelul lui, dacă renii sînt plecați, se antrenează pe alți copii, pe bunicuța, sau pe vizitatorii străini.

Micul vîntor și viitorul crescător de reni trăiește din plin vara minunată și sălbatică din taiga: ce poate fi mai frumos decît să galopezi pe un ren pînă la pășune și apoi să urci în susul riului cu barca ușoară din lemn de mesteacăn! Numai să înoate singur nu are încă voie Leoșka, apa fiind prea repede; altfel educația lui este cit se poate de completă mergînd pînă la participarea la consfăturile de producție ale brigăzii și la asistarea felcerului cînd tratează renii bolnavi.

N-are Leoșka dreptate să-i placă în taiga?

16 zile care nu se pot uita

(Continuare din numărul trecut)

La început, Klaus făcu mare risipă de politețe.

— E atât de amabilă Freulein să se îmbrace și să ne onoreze cu prezența? — se adresă el Valiei.

Valea o fă, însă, din greu, simulind o mare durere fizică.

— Știi, dinții, mă dor dinții, verstehen? — rosti fata cuprinsă de spaimă.

Dar Klaus nu voia să înțeleagă nimic.

— Vă rog, vă ro-g Freulein... — insistă el.

Abia stăpînindu-și furia, Kuznețov îl zmuca în cele din urmă pe Klaus de lângă pat.

— De ce n-o lași în pace pe biata fată? Nu vezi ce mutră acră are?

Martin, care era mai puțin băut, îl ajută pe Sibert să-l scoată din odaie pe Klaus.

Nu peste mult timp, pretextînd că a doua zi trebuia să se scoale devreme, Nikolai Ivanovici se descotorosi de primejdioșii și nepoftiții oaspeți. Apoi, răsufînd ușurat, intră în camera Valiei.

— Totul e în ordine, Valiușă, poți să dormi din pat.

Dar fata nici nu se mișcă și, cu mina la falcă, continua să se vaiete:

— Din-ți-i!

— Nu înțelegi c-au plecat? Mascara s-a sfîrșit — rosti Nikolai Ivanovici, izbucnînd în ris.

— Din-ți-i! Mă dor dinții! Crede-mă!...

Uimit, Kuznețov dadu neputincios din mîini. Se întîmplase un lucru de necrezut: din pricina mării încordări nervoase prin care trecuse, pe Valea Osmolova o dureau, într-adevăr, dinții, altminteri perfect sănătoși.

După șaisprezece zile de muncă extrem de încordată în casa lui Ivan Prihodko, cînd riscul devenise mult prea mare, Valea Osmolova fu trimisă înapoi în detașament; își îndeplinise misiunea. Scurt timp după aceea, posturile de radio au transmis comunicatul Sovinformbiroului despre zdrobirea armatelor general-feldmareșalului von Manstein, prilej de mare bucurie pentru noi toți.

Nikolai Prihodko a murit eroic la 22 februarie 1943. Conducerea detașamentului îi încredinșase misiunea de a transporta urgent niște materiale pentru lucrătorii noștri din Rovno. La zece kilometri de oraș, Nikolai fu oprit de o patrulă hitleristă. Neînfricatul luptător smulse din căruță o pușcă automată și culcă la pămînt zece fasciști. Apoi, deși rănit, porni în goană spre Rovno. Dar lângă satul Veliki Jiteni îl aștepta o nouă primejdie: un camion cu treizeci de soldați îl ajunsese din urmă. Nikolai fu din nou rănit. Cu toate acestea, apărîndu-se din răsuputeri, neînfricatul cekist mai ucise șase fasciști. În cele din urmă, simțînd aproape fiorii morții, Nikolai legă pachetul cu materialul secret de o grenadă antitanc pe care o zvîrlî în dușmanii ce se apropiau tot mai mult. Apoi își trase în tîmplă ultimul glonte... Nikolai Prihodko a fost distins post-mortem cu titlul de Erou al Uniunii Sovietice...

Comuniștii Valea Osmolova și soțul ei, neînfricatul cekist Valentin Semenov, locuiesc în momentul de față la Norilsk și muncesc în domenii de activitate cît se poate de pașnice...

(Sfîrșit)

Alexandr Lukin

Cooperativa „IGIENA“

sediu central: București
Str. Dr. Pasteur 60
Telefon 15.91.02

Execută prin unitățile sale din întreg
cuprinsul orașului București, cu personal
de înaltă calificare profesională:

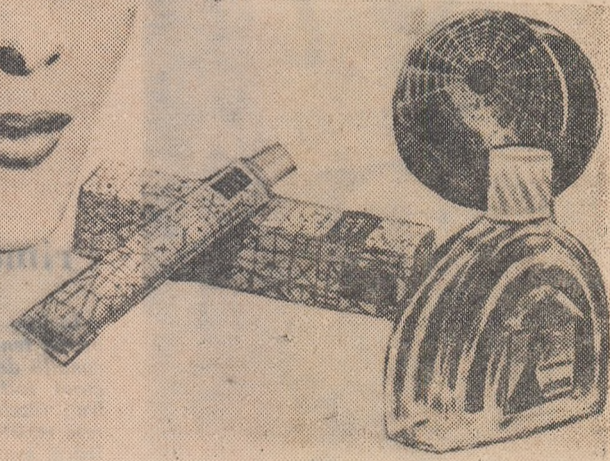
- Coafuri moderne pentru femei
- Cosmetică
- Vopsitul părului în toate nuanțele
- Ondulațiuni permanente: naturale, reci și în ulei
- Manicure
- Pedicure
- Șampon
- Frecții
- Masaje faciale
- Spălătul capului
- Tunsori moderne pentru bărbați

Saloane speciale de frizerie și coafură

Pentru întreținerea și înfrumusețarea părului și tenului dv., folosiți produsele cosmetice și de parfumerie.

Sortimentele preferate le găsiți la magazinele universale și parfumeriile cooperative de consum.

O GRĂSIMI DE ORIGINE VEGETALĂ
CE ÎNLOCUIEȘTE ÎN FOARTE BUNE CON-
DITIIUNI UNTUL ATÎT LA PREPARAREA PRĂ-
JITURILOR CÎT ȘI LA DIFERITE PREPARATE
CULINARE

Margarina
Ideal

marga

margarina
vitaminizată

COLOROM

GALLUS
Vopsește orice țesături
MĂTASE • BUMBAC • LÎNĂ
ROCHII • HAINE • BLUZE

Masca de frumusețe

TENOFIN
EMOLIENȚĂ
și
NECTIN-
cremă cu lăptișor de matcă

TENOFIN
ASTRINGENTĂ
și
CATIFELIN-
cremă cu ulei de avocado

Armonia ansamblului

In esență, în fiecare noutate a modei vedem un ansamblu reușit. Căci noul nu se manifestă într-un singur detaliu. Orientarea modernă înseamnă nu numai forme și linii noi, ci și noi principii de alegere și combinare a obiectelor de îmbrăcăminte și accesoriilor.

Intrucât moda ține de arta aplicată, limbajul ei e alcătuit din proporții, linii și culori. Iată de ce uneori e mai greu să vorbești despre o idee nouă a unui artist, și-ți vine mult mai ușor să o arăți în desen sau direct în model.

Funcția și frumusețea conviețuiesc de multă vreme în armonie: utilitatea este un principiu foarte important în alegerea îmbrăcămintii, determinând deseori eficiența ei estetică. Prisosul de mijloace artistice scade de regulă efectul estetic. Tot așa și belșugul de garnituri și podoabe nu duce spre felul dorit — frumusețea.

Tendința modei actuale presupune o abordare mai complexă a detaliilor complementare, o alegere mai rafinată a lor, o năzuință la simplitate și claritate. Această „dualitate” se vede și în îmbrăcăminte de bază, și în accesoriile ei. Tendința generală a modei — simplitatea și eleganța — se manifestă în inepuizabile forme noi.

Alegerea ansamblului trebuie începută cu elementele de bază ale îmbrăcămintii. Important e să stabiliți dacă vi se potri-

potrivirea lor cu înfățișarea și caracterul dumneavoastră.

Un costum poate fi înviorat sau, dimpotrivă, austerizat, dintr-unul festiv se poate face, printr-o mică modificare, unul de fiecare zi. O floare și o pereche de mânuși albe dau o notă sărbătorească, primăvăratecă. Unui costum sobru i se evidențiază liniile laconice prin accesorii discrete. Esențial e să simți ritmicitatea desenului costumului și să o subliniezi prin accesorii și podoabe.

Ceea ce înseamnă că dimensiunile, forma, culoarea și factura fiecărui detaliu complementar trebuie alese cu multă exigență. Amănuntul nu poate fi privit separat de costum. Cît de des rămănim dezamăgiți cînd nu reușim să unim într-un ansamblu obiecte vestimentare care luate în parte sînt foarte frumoase!

Probînd, de exemplu, o pălărie nouă sau achiziționînd o poșetă nouă, e mai bine să ne depărtăm de oglindă pînă la distanța care ne permite să ne vedem silueta în întregime. Căci țelul nostru e nu să cum-părăm o pălărie sau o poșetă frumoasă, ci să ne creăm un ansamblu armonios.

D. Glagolev

GIMNASTICA MINȚII

Furtul nu s-a săvîrșit

Politia din orașul San Francisco a fost sesizată că se va comite un furt de bijuterii al cărui victimă va fi soția unui milionar pe nume Anderson. Mrs. Anderson locuia la un mare hotel din localitate și probabil că tot acolo ocupa o cameră și cel ce plănuise infracțiunea. Cîteva zile la rînd un detectiv special angajat a stat de veghe în apartamentul milionarei, în speranța că va pune mîna pe hoț, dar fără rezultat. Mrs. Anderson începuse chiar să-și bată joc de detectiv, cînd s-au întîmplat cele ce urmează.

Intr-o seară cineva a bătut la ușa apartamentului. Apoi ușa s-a deschis și în cameră a intrat un bărbat. Dînd cu ochii de Mrs. Anderson, și-a cerut scuze explicînd că a încurcat ușile. „Eram absolut convins, s-a scuzat el jenat, că e camera mea. Ușile astea seamănă așa de bine între ele!” In aceeași clipă detectivul a ieșit din ascunzătoarea lui și l-a arestat pe necunoscut.

Ce l-a convins pe detectiv că avea de-a face chiar cu cel care plănuise furtul?

*Il bătu în ușa
Dacă necunoscutul ar fi fost într-ade-
văr convins că intră în camera lui, n-ar
fi bătut în ușa.*

(După „NAUKA I JIZNI”)

COSMETICĂ

Primăvara și tenul

Înainte de toate nu trebuie să uităm că numai tenul sănătos este frumos. Iar primele condiții de sănătate sînt aerul și soarele. Aerul curat fortifică, împăscătează și călzește pielea; razele de soare îi dau sănătate, îi sporesc rezistența la erupțiile infecțioase. Cultura fizică, somnul normal, un regim alimentar corect sînt de asemenea condiții indispensabile pentru frumusețea și sănătatea pielii. Pielea sănătoasă trebuie, însă, și ea curățată, hrănită, protejată.

A venit primăvara. In acest anotimp tenul se împăscătează, capătă culoare, se bronzează. Uneori, însă, din cauza vînturilor mai frecvente și a luminii puternice a soarelui, bogată în raze ultraviolete, pielea se usucă, se irită, se înăsprește, apar pete roșii care se descumează, buzele crapă, pleoapele se inflamează. De aceea primăvara tenul are nevoie de o îngrijire deosebită.

Persoanele cu piele normală sau uscată nu trebuie să se spele cu săpun. Ele își vor curăța fața cu loțiuni speciale demachiante, bine vitaminizate. Foarte indicate sînt loțiunile preparate acasă. Iată o rețetă: amestecați un gălbenuș de ou cu un pahar de frișcă sau smîntînă, apoi adăugați zeamă de la o lămîie și un pahar de alcool 40—50°. Această compoziție curăță bine pielea de impurități și în același timp o catifelează.

Dacă tenul e uscat, aspru, e bine să fie uns cu un amestec de gălbenuș de ou și o lingură de ulei, indiferent de care — de măsline, floarea soarelui, porumb. Fricționați fața cu această compoziție, apoi spălați-o cu apă caldă și ștergeți-o bine cu un prosop moale, fiindcă pielea umedă se înăsprește mai ușor. La sfîrșit ungeți-o cu o cremă hrănitoare. O astfel de cremă se poate prepara și acasă. Topiți mîduvă de oase și adăugați apoi o cantitate egală de ulei de ricină. Crema trebuie preparată în porții mici, fiindcă se alterează repede.

Dacă vă apar pe față pete roșii, nu o spălați pînă nu dispar. In aceste cazuri tenul trebuie curățat cu apă de miere. Compoziția e

foarte simplă: amestecați un pahar de alcool 40—50° cu un pahar de soluție de acid boric și adăugați o lingură de miere. Soluția de acid boric se prepară socotindu-se o linguriță de acid boric la un pahar de apă fiartă.

Persoanele cu ten gras pot folosi săpunul, dar de calitate foarte bună: săpunuri pentru toaleta copiilor, cu glicerină, lanolină etc. Fața săpunită trebuie bine spălată cu apă. Tenul gras, predispus la descumare, e bine să fie fricționat cu un amestec de ulei vegetal și apă de colonie în proporții egale. Tot cu această loțiune vă puteți șterge fața, în loc să o spălați. Dacă pielea se îngroasă, se asprește prea tare e bine să o spălați cu decoct de cartofi curățați sau de țărițe de grîu. Fierbeți timp de 5—10 minute două linguri de țărițe într-un litru de apă, lăsați-o să se răcească și spălați-vă apoi fața, fără să mai folosiți săpun.

Dacă pielea se inflamează, se irită, e foarte indicată infuzia de mușețel. Puneți o lingură de flori uscate de mușețel într-un ibric cu apă fiartă și lăsați-l acoperit timp de 10—15 minute.

M. Polikarpova
Medic cosmetolog

— Și cînd te gîndești că mă plîngem de cel dinaintea care îmi făcea mereu poezii!

IGIENA LOCUINȚEI

Praful, dușmanul nostru

Cine n-a urmărit în fișia luminoasă a unei raze de soare, furisate printre jaluzele, jocul particulelor de praf aflate în permanentă mișcare? Multe sînt atît de mici încît nu se văd nici chiar pe fondul puternicei lumini solare. Intr-o încăpere cu praf numărul particulelor pe un centimetru cub poate ajunge pînă la 1,5 milioane și chiar mai mult.

Praful care plutește în cameră se depune pe podea, pe pereți, pe mobilă, pe îmbrăcăminte. Din această cauză lucrurile se murdăresc repede și se deteriorează. Dar praful nu este numai păgubitor, el dăunează și sănătății. Cei care inspiră în permanență aer încărcat cu praf se aleg cu o sensibilizare a căilor respiratorii. Particulele foarte mici pot pătrunde și în plămîni, pregătind astfel terenul pentru diferite maladii. In sfîrșit, particulele de praf poartă deseori tot felul de microbi. Majoritatea acestor microbi e inofensivă, dar printre ei pot fi și unii care provoacă tuberculoza sau alte boli. De aceea cu cît e mai puțin praf în cameră, cu atît e mai bine pentru sănătate. Cum să procedăm?

In casele în care există aspiratoare, situația se simplifică. Puneți-le în funcțiune cît mai des, curățați cu grijă lucrurile, podeaua, pereții, lăsați-le să aspire pur și simplu praful din aer.

Compozitorul Ghennadi Podelski (dreapta) autorul schemei de construcție a „Estonellei”, inginerul Heino Kalmo, probînd noua orgă.

Praful pătrunde de afară pe uși și pe ferestre — și nu-l putem împiedica. Dar praful se formează și în cameră, cînd nu ne ștergem prea bine pe picioare sau nu ne scuturăm lucrurile pe care le-am purtat peste zi. Praful se stîrnea cînd ne periem încălțămîntea în cameră, cînd batem înăuntru salteaua studioului. Deci toate acestea trebuie făcute afară sau, în cel mai rău caz, în hol. In sfîrșit, trebuie să păstrăm o ordine perfectă, să menținem în stare permanentă de curățenie poartă, pereții, mobilă.

Curățenia trebuie făcută corect. E bine să înfășurați mătura într-o cârpă moale abia umezită, astfel praful va fi absorbit, nu stîrnit. Mobilă de bucătărie trebuie ștearsă cu cirpa udă, iar cea lustruită cu o bucată moale de flanelă care absoarbe praful.

O deosebită curățenie trebuie menținută la bucătărie. Mincarea și alimentele trebuie păstrate în așa fel încît să fie ferite de praf, de muște. Lădița sau găleata de gunoi trebuie de asemenea perfect acoperite.

Nici în camera de locuit, nici în bucătărie nu e bine să se țină tot felul de lucruri inutile care nu fac decît să îngreuneze curățenia și să înmagazineze praful. Îmbrăcămîntea și încălțămîntea al căror sezon a trecut, trebuie strinse cu grijă în dulap, în cufăr sau în valiză. Dacă aveți cărți în cameră, e preferabil să le țineți în dulapuri închise.

S. Ivanov

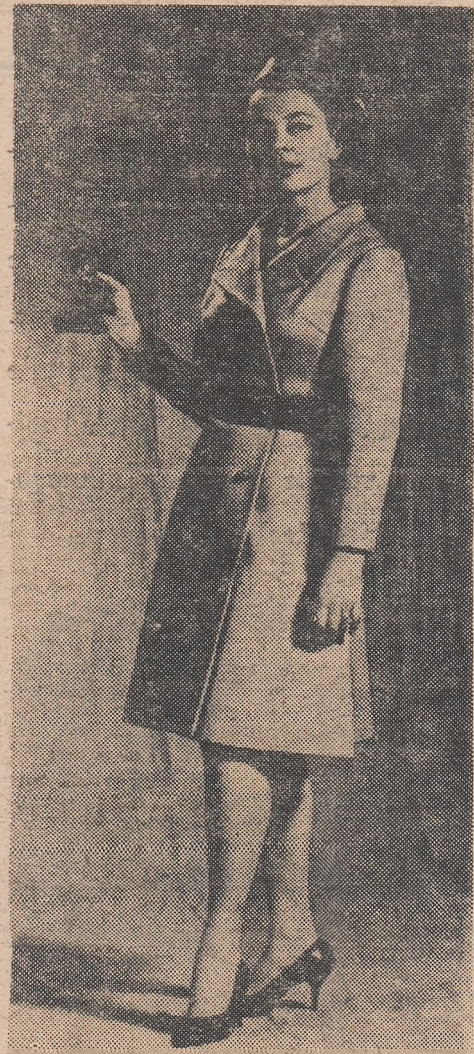
FRUMOSUL ZILNIC

„Estonella”

Orga electronică de producție estoniană „Estonella”, care s-a născut în secțiile uzinei de aparate de radio „Punane RET” din Tallin, are un sunet splendid și o formă frumoasă și modernă.

In schema electronică a „Estonellei” sînt folosiți pe scară largă semiconductorii, datorită cărora dimensiunile și greutatea ei sînt reduse. „Estonella” are două claviaturi — prima cu trei octave și a doua cu cinci — și un agregat acustic special, care asigură instrumentului o sonoritate perfectă, atît în sălile de concert cît și... acasă.

După părerea compozitorului Ghennadi Podelski, maestru emerit al artei din R.S.S. Estonia, noua orgă permite să fie redată toate nuanțele muzicale.

Pardesiu dintr-o stofă ușoară. Se completează cu o beretă neagră și un cordon de piele sintetică.

vește paltonul, costumul, rochia respectivă, dacă vă prinde ca formă, țesătură, culoare. Căci moda nu trebuie urmată orbește. Orice abatere este permisă, dacă din ea au de cîștigat latura artistică, armonia și integritatea completului. Aici sfenicul cel mai bun e gustul fiecăruia, care trebuie perfecționat incontinuu. Pentru aceasta trebuie înțeles „cursul modei”, adică trebuie urmărită evoluția ei la zi. Atunci schimbările de fond devin limpezi și se ajunge firesc la noile forme și combinații de culori.

Nu se poate face o enumerare completă a tuturor posibilităților de întregire a ansamblului și nici nu se pot prevedea toate variantele lor posibile. Unde să prinzi broșa sau floarea? Cum e mai bine — să te legi cu o bîsmăluță ușoară sau să-ți pui pălărie?

Toate acestea se rezolvă de la caz la caz. Există totuși un principiu diriguitor. Fiecare trebuie să aibă în vedere propria-i înfățișare, ținuta, deprinderile, înclinațiile. Nu trebuie făcute concesii modei cu orice preț. Rochia sau costumul, pălăria sau mânușile purtate „cu inima strînsă”, nu vî vor avantaja, ci, dimpotrivă, vî vor stingheri. O condiție necesară a unui ansamblu bine organizat e nu numai unitatea tuturor elementelor componente, ci și